

№ 10 (560) 13 сакавіка 2008 www.nn.by

Наша Ніва

П Е Р Ш А Я Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Э Т А ISSN 1819-1614

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходзіць штотыднёва, у чацьвяргі

Беларусь і ЗША абмяняліся ўдарамі. 6 сакавіка ЗША распаўсюдзілі санкцыі на даччыныя кампаніі «Белнафтахіму». 7 сакавіка Беларусь адклікала пасла з Вашынгтону для кансультацый. 12 сакавіка Беларусь пакінула амбасадарка ЗША. **Старонка 3.**

Паслы паляцелі

У НУМАРЫ

Ня будзе перамоваў, пакуль Казулін у турме

Дэйвід Крэймэр: беларускія ўлады ня выканалі абяцання вызваліць Казуліна ў лютым. **Старонка 4.**

Ніхто не хацеў ваяваць

У адносінах паміж Беларусьсю, ЭС і ЗША часова склалася сітуацыя, у якой любы рэзкі ход лобога з бакоў пагаршае яго пазыцыі. Аналізуе Віталь Сіліцкі. **Старонка 6.**

Сьмяротнікі па волі ДАІ

Каб спыніць п'янага кіроўцу, які нёсся па трасе Менск-Мікашэвічы з хуткасцю 180 км/г і 40 хвілінаў уцякаў ад міліцыянтаў са Слуцку ў кірунку сталіцы, інспэктары ДАІ перагарадзілі дарогу легкавымі аўтамабілямі, не высадзіўшы адтуль людзей. Пры гэтым яны ня выкарысталі ўласныя машыны, паведамляе газета «Автобизнес-Weekly». **Старонка 16.**

Зусім не зьмяніўся

Фотакарэспандэнтка «НН» Юлія Дарашкевіч фатаграфавала Зянона Пазьняка ў часе Кангрэсу моладзі беларускай дыяспары, што адбыўся ў Таліне. **Старонка 24.**

Пасля цёплай вясны — халодны сакавік. Новая хваля холаду прынясе маразы ўначы і слоту ўдзень. Яна зацягнеца аж да Дня Волі. На фота: у сталіцы ўсё яшчэ працуюць коўзанкі.

PHOTO BY MEDA/AGENCE

У мэтро лётаў нацыянальны сыцяг

Акцыю да Дня Волі правялі актывісты незарэгістраванага ў Беларусі «Маладога фронту»: нацыянальны бел-чырвона-белы сыцяг на блакітных шарыках падняўся пад самае скляпенне станцыі «Плошча Перамогі» менскага мэтро й правісеў там больш за тры гадзіны.

Сельская гаспадарка стратная на 70%

Аднак гэта не перашкаджае ўраду кансэрваваць там старую сыстэму адносінаў. Піша Сямён Печанко.

«Мы сёння вырабляем 70% стратнай прадукцыі ў расьлінаводстве і жывёлагадоўлі», — заявіў на паседжанні Савету міністраў намесьнік кіраўніка Адміністрацыі прэзыдэнта Аляксандар Папкоў. Ён назваў сытуацыю ў гэтай галіне гаспадаркі

тупіковай. Кіраўнік ураду Сяргей Сідорскі быў менш катэгарычным і ахарактарызаваў сытуацыю як «адставаньне ад зададзеных тэмпаў разьвіцьця».

У сваю чаргу Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчу скардзіцца на падаражаньне паліва, тэхнікі ды

КАМЭНТАР

Вайна сусьветаў

Піша Аляксандар Класкоўскі.

Нюансы адкінутыя. Амэрыка вуснамі Дэвіда Крэймэра паставіла пытаньне рубам: мы ня сядзем за стол перамоў зь Менскам, пакуль ня будзе вызвалены Казулін.

Зь іншага боку, паводле «пажаданьняў» беларускіх уладаў, Вашынгтон вырашыў адклікаць пасла Карэн Ст'юарт. Хаця яшчэ днём раней экспэрты схіляліся да таго, што пік калізіі пройдзены і цяпер будзе пошук шляхоў, як улагодзіць сытуацыю.

Такім чынам, абодва бакі пайшлі на прынцып. Вашынгтону трэба прадэманстраваць, што гуляць у дурня з «апошняя дыктатурай Эўропы» ён не наважаны. Менск лічыць, што янкі занадта шмат хочучь.

Эскаляцыя канфлікту з Вашынгтонам здаецца нелягічнай тым, хто мяркуе, што ён можа зьвесці на нішто ўсе папярэднія захады беларускага боку дзеля паляпшэньня стасункаў з Захадам. Але тут, бадай, дзейнічае іншая лёгіка. Улада ня хоча падацца слабой у вачох электарату. Саступі сёння — заўтра «дамарослыя апазыцыянэры» зусім баяцца перастанучь.

Палітоляг Валер Карбалевіч адзначае: у афіцыйнага Менску ёсьць разьлік, што Эўрасаюз зойме гнутчэйшую, лагодную пазыцыю.

Палітоляг Андрэй Фёдараў дадае: эканамічная залежнасьць Беларусі ад Штатаў не крытычная. Плюс — надзея на тое, што «за намі Масква».

Сапраўды, эскаляцыя дыпляматычнай вайны Менску з Вашынгтонам лье вяду на крамлёўскі млын. Чым мацнейшая канфрантацыя Беларусі з Захадам — тым болей яе кіраўніцтва будзе хоцькі-няхоцькі гарнуцца да Масквы. А гэта — дадатковыя шанцы накінуць свае ўмовы закабаленьня.

Увогуле ж, калі адкінуць дэталі, цяперашняя беларуская ўлада запраграмаваная на канфлікт з Захадам. І наадварот: у Захадзе, і найперш у Вашынгтоне як ягонага лідэра, непазьбежна былі і будуць прынцыповыя прэтэнзіі да рэжымаў, што адкідаюць сьвятых для сталых дэмакратый цывілізацыйных каштоўнасьці. Так што ў нейкім сэнсе мы назіраем вайну сусьветаў.

ўгнасьняў. Міністэрства эканомікі ўжо падтрымала просьбу Мінсельгасхарчу пра павышэньне закупных цэнаў. Услед таксама выраслі і рознічныя цэны на прадукты.

Нягледзячы на відавочную стратнасьць сельскай гаспадаркі, дзяржава працягвае ўкладаць у галіну велізарныя сродкі.

Крызіс у беларуска-амэрыканскіх адносінах

7 сакавіка прэс-сакратар МЗС Андрэй Папоў заявіў, што пасол Беларусі ў ЗША Міхаіл Хвастоў адклікаецца з ЗША для кансультацый у сувязі з увядзеньнем дадатковых эканамічных санкцый у дачыненні да канцэрну «Белнафтахім». Паслу ЗША «настойліва рэкамэндавалася» пакінуць Менск з той жа мэтай.

Цікава, што напярэдадні такога рашэння адбылася тэлефонная размова Аляксандра Лукашэнкі і Ўладзіміра Пуціна, у справядачы пра якую, падкрэсьліла прэс-служба А.Лукашэнкі, былі абмеркаваны і «стан і перспектывы развіцця адносінаў Беларусі з асобнымі заходнімі дзяржавамі».

Амаль чатыры месяцы таму, 13 лістапада, адміністрацыя Джорджа Буша замарозіла рахункі беларускага дзяржаўнага канцэрну «Белнафтахім». Нагадай для такога кроку амэрыканскія ўлады назвалі тое, што канцэрн кантралюецца асабіста Аляксандрам Лукашэнкам. Санкцыі Міністэрства фінансаў ЗША датычаць усіх прадстаўніцтваў «Белнафтахіму» ў Нямеччыне, Украіне, Латвіі, Расеі ды Кітаі, а таксама даччынага падраздзяленьня канцэрну Belneftkhim USA. Санкцыі прадугледжвалі замарожваньне ўсіх рахункаў «Белнафтахіму» на тэрыторыі ЗША і забарону для амэрыканскіх прадпрыемстваў на супрацоўніцтва з канцэрнам і яго даччынымі прадпрыемствамі.

Тады ж Андрэй Папоў заявіў: «Ва ўмовах недружалюбных дзеяньняў з боку ЗША Беларусь будзе вымушана адэкватна рэагаваць».

Беларуская адміністрацыя лічыць пасла Ст'юарт прыхільніцай жорсткай лініі.

Пры канцы мінулага году А.Лукашэнка таксама выказаўся пра эканамічныя санкцыі ЗША супраць Беларусі: «Як толькі гэта значна закране нашу эканоміку, то першы, хто будзе адсюль вышпурнуты, гэта пасол Злучаных Штатаў Амэрыкі. Я кажу пра гэта публічна. Таму хай амэрыканскі пасол супакойцца і займаецца сваімі праблемамі, бо датэрмінова можа пакінуць сваю пасадку ў Беларусі», — заявіў беларускі прэзыдэнт у адказ на словы кіраўнічкі амэрыканскай дыпмсіі Карэн Ст'юарт наконт таго, што санкцыі ў дачыненні да Беларусі могуць быць пашыраныя.

Літаральна за тыдзень да адкліканьня з Вашынгтону сп.Хвастова міністар замежным спраў Сяргей Мартынаў заявіў, што санкцыі ЭС і ЗША сталі прычынаю складанасяць у беларускай эканоміцы.

«Мы моцна шкадуем у сувязі з гэтым неапраўда-

ным крокам беларускіх уладаў. Ён глыбока расчароўвае і яшчэ больш аддаляе гэтую краіну ад Эўропы і рэшты сьвету», — заявіў сьпікер Белага Дому Гордан Джондраў.

Цікава, што ў той самы дзень у Брусэлі адбылося падпісаньне дамовы аб адкрыцьці ў Менску афіцыйнага прадстаўніцтва Эўракамсіі. Палітоляг Дзяніс Мельянцоў лічыць такі зьбег абставін невыпадковым. «Тое, што Беларусь цяпер вырашылася на адкрыцьцё прадстаўніцтва Эўракамсіі дэманструе, што беларускія ўлады вядуць гульні, каб сутыкнуць эўрапейскія і амэрыканскія інтарэсы. З аднаго боку Беларусь вельмі актыўна паляпшае свае стасункі з ЭС, а з другога — пагаршае з ЗША. Гэта традыцыйная палітыка Лукашэнкі ў замежнай палітыцы», — кажа палітоляг.

Ужо на наступны дзень афіцыйны прадстаўнік Дзярждэпартаменту ЗША

Том Кейсі заявіў, што пасол Карэн Ст'юарт застаецца ў Беларусі. «Яна [пасол] застанецца ў Менску, тады як мы працягнем разглядаць сытуацыю», — паведаміў Кейсі.

Аднак у сераду, 12 сакавіка, Карэн Ст'юарт на сустрэчы з прадстаўнікамі беларускай апазыцыі паведаміла, што зьяжджае ў Вашынгтон для кароткачасовых кансультацый.

«Спадарыня Ст'юарт акцэнтавала, што палітыка Вашынгтону ў дачыненні да Беларусі ня зьменіцца. Яна проста часова памяняе свой працоўны кабінэт, — кажа адзін з удзельнікаў сустрэчы лідэр АГП Анатоля Лябедзька. — У ейным штодзёньніку па-ранейшаму будуць беларускія пытаньні, якія яна будзе вырашаць. На колькі яна зьездзе з Менску, на пару тыдняў, ці месяцаў залежыць ад беларускага боку, таму гэта складана прагназаваць. Нават сёньня на сустрэчу яна прыйшла ў блузцы з нацыянальным арнамантам».

Тым часам стала зразумела, што беларускія ўлады мелі на ўвазе падновымі санкцыямі ЗША. 6 сакавіка, офіс фінансавага аўдыту і кантролю (ОФАК) Міністэрства фінансаў ЗША растлумачыў санкцыі, увядзеныя супраць дзяржаўнага канцэрну «Белнафтахім». Згодна з гэтым тлумачэньнем, блякаваньне актываў «Белнафтахіму» і забарона на зьдзелкі распаўсюджваюцца на ўсе падраздзяленьні канцэрну і кампаніі, у якіх «Белнафтахім» валодае прынамсі 50-працэнтавай доляй.

**Зьміцер
Панкавец**

Крэймэр: «Ня будзе перамоваў, пакуль Казулін у турме»

Намеснік дзяржсакратара ЗША па пытаннях дэмакратыі, правоў чалавека і працы **Дэвід Крэймэр** заявіў, што прычына крызісу ў беларуска-амэрыканскіх стасунках — «нежаданьне беларускага ўраду вызваліць Аляксандра Казуліна».

Амэрыканскі службовец заявіў у інтэрвію інтэрнэт-выданьню naviny.by без эквівокаў: «На жаль, нашы надзеі на тое, што Казуліна вызваліць у лютым, як нам было абяцана спачатку, або пасля пахаваньня жонкі, як гаварылася пазьней, ня спраўдзіліся». Са словаў Крэймэра, Менск мог вырашыцца вызваліць экс-кандыдата ў прэзыдэнты не на тры дні, а цалкам: «Гэты крок стаў бы завяршальным этапам вызваленьня палітвязьняў у Беларусі».

Але Казулін вярнуўся ў турму, а Злучаныя Штаты «працягвалі ціснуць на беларускія ўлады, каб дамагчыся яго [Казуліна] канчатковага вызваленьня», распавёў службовец.

Кансультацыі зь беларускім урадам па гэтым пытаньні ішлі «яшчэ ў сераду, 5 сакавіка», прызнаўся чыноўнік.

З прычыны таго, што беларускі бок ня выканаў абяцанага, ЗША ня сталі чакаць тры гады — ужо на наступны дзень, 6 сакавіка, Міністэрства фінансаў ЗША размясціла на сваім сайце, сказаў Крэймэр, «далейшую канкрэтызацыю санкцыяў у дачыньні да «Белнафтахіму». Гэтае паведамленьне, роўна як і яго разьмяшчэньне, было ўзгодненае з Дзярждэпартамантам ЗША. «Здаецца, менавіта на яго і адрэагаваў афіцыйны Менск», — лічыць службовец.

«Той факт, што пяцёра зь іх

былі вызваленыя, у тым ліку Зьдзьвіжкоў — яго не было ў сьпісе палітвязьняў, але мы і яго абмяркоўвалі з афіцыйным Менскам, — быў успрыняты станоўча. Мы віталі іхнае вызваленьне. У той самы час ЗША і ЭС далі добра зразумець беларускім уладам — каб пачаўся працэс палітвязьняў, у Беларусі не павінна застацца палітвязьняў, ніводнага», — заявіў Крэймэр.

Калі Казулін апынецца на свабодзе, то, акрамя адсутнасьці новых санкцыяў, у Беларусі зьявіцца шанец на збліжэньне з Захадам.

Амэрыканскі бок спадзяецца, што апошні па заходніх падліках палітвязень «будзе вызвалены ўжо неўзабаве». Паралельна, паводле словаў прадстаўніка Дзярждэпу, усё ж разглядаюцца варыянты захадаў, якія будуць прынятыя пры адсутнасьці прагрэсу.

Эўрасаюз і ЗША гатовыя прыступіць да дыялёгу з урадам Беларусі. І калі раней высоўваўся прэзыдэнт патрабаваньняў — захаваньне свабоды слова, сходаў, меркаваньняў, прывядзеньне ў адпаведнасьць выбарчага заканадаўства, то сёньня засталася адно. Больш дакладна, адзін. «Яшчэ ня позна, — натхняе Крэймэр. — Але мы ня сядзем за стол перамоваў да туй, пакуль Казулін у турме».

Паводле naviny.by

Кебіч: «Калі Эўрасаюз далучыцца да санкцыяў, беларускай эканоміцы будзе цяжка»

Былы прэм'ер-міністар Беларусі Вячаслаў Кебіч так пракамэнтаваў чарговае абвастрэньне ў беларуска-амэрыканскіх стасунках на сайце camarade.biz:

— Новы віток абвастрэньняў Стасункаў са Злучанымі Штатамі Амэрыкі прадказаць было нескладана. У гэтага канфлікту даўняя гісторыя. І ён нарастаў з году ў год, бы сьнежны ком. Мы, на жаль, ня здолелі мець карысьць для сябе зь візыту ў Менск Біла Клінтана, які адбыўся ў 1994 г. Я быў непасрэдным удзельнікам тых помных падзеяў і з поўнай адказнасьцю заяўляю: было ўзаемапаразуменьне, была гатоўнасьць абодвух бакоў разьвіваць узаемавыгаднае супрацоўніцтва.

Далейшае нагнятаньне жарсьцяў можа мець вельмі сур'ёзныя наступствы. Калі

да амэрыканскіх санкцыяў далучыцца Эўрасаюз, а гэта цалкам рэальна, беларуская эканоміка апынецца ў вельмі цяжкім становішчы. Ведаючы настроі ў Маскве, магу прадказаць, што Расея ў гэтай канфрантацыі, хутчэй за ўсё, зойме пазыцыю, блізкую да нейтральнай. На вырашальным этапе ўступленьня ў СГА ёй зусім недарэчы псаваць стасункі з Захадам. Тое, што Дзьмітры Мядзьведзеў схільны свой першы афіцыйны візыт у якасьці прэзыдэнта мець у Беларусь, не павінна спараджаць ілюзіяў.

У маю бытнасьць прэм'ер-міністрам

мы намагаліся ва ўзаемянах з усімі дзяржавамі на першы плян ставіць пазытыў; шукалі тое, што нас яднае, зыходзячы з таго, што кепскі мір заўсёды лепшы за добрую зваду. Мо варта вярнуцца да гэтай, правэранай стагодзьдзямі формулы?

МБ

Марыюш Машкевіч: «ЗША перашкодзілі Чавэсу адмываць грошы празь «Белнафтахім»

Былы пасол Польшчы ў Беларусі і былы дарадцы прэм'ера: «Санкцыі супраць «Белнафтахіму» надта балючыя для беларускіх уладаў».

Марыюш Машкевіч: «Санкцыі супраць «Белнафтахіму» надта балючыя для беларускіх уладаў. Узгадаем хоць бы й надзвычай эмацыйную рэакцыю на іх Аляксандра Лукашэнкі. Ён нават агучыў расшэньне перайсыці ў разліках на эўра.

У 1998—2002 беларускія ўлады выкарыстоўвалі безліч праўных, фінансавых і арганізацыйных схемаў, каб пазьбегнуць міжнародных санкцыяў, якія былі накладзеныя, напрыклад, на Ірак, Сырыю, Судан, Іран, Сэрбію. Гандлявалі нафтай, зброяй і іншымі тэхналагічнымі таварамі, што давала магчымасьць папаўняць бюджэт. Сёньняшнія цяжкасьці беларускай эканомікі можна было адужаць, выкарыстоўваючы супрацоўніцтва з Іранам і Вэнэсуэлай. Дзеля

чаго былі падпісаныя дамовы на продаж вэнэсуэльскай нафты. «Белнафтахім» мелі выкарыстаць як дапаможную структуру. Амэрыканцы насамрэч не ўявілі поўнамаштабных санкцыяў супраць Беларусі, а толькі абмежавалі дзейнасьць вэнэсуэльскіх экспарцэраў праз пасярэднікаў.

Ці могуць краіны ЭС падтрымаць санкцыі ЗША? Гэтае пытаньне трэба ўвязваць з выпрацоўкай пазыцыі адносна санкцыяў у дачыненні да Вэнэсуэлы. А гэта ўжо надта складаная праблема і доўгатэрміновая працэдура.

Польскія ўлады былі супраць увядзеньня ЭС эканамічных санкцыяў супраць Беларусі, што вынікае з разуменьня супольных інтарэсаў, і ня

толькі інтарэсаў уладаў і самога прэзыдэнта. У выпадку з Вэнэсуэлай, як некалі ў выпадку з Сэрбіяй ці Іракам, справа выглядае інакш. Эўрасаюз ня ўводзіў санкцыяў супраць Беларусі за эканамічныя і грашовыя гешэфты з рэжымамі Мілошавіча і Хусэйна.

Да таго ж, працэдуры ў

Брусэлі доўгія і зьбіюракратызаваныя. Прашу заўважыць, што апошнія санкцыі, абвешчаныя ў дачыненні да Менску Брусэлем, датычаць парушэньня правоў працоўных і зьнішчэньня незалежных прафсаюзаў. А справа цягнулася ад 1997 году!»

Запісаў Сямён Печанко

Пасольства Вэнэсуэлы параіла Машкевічу «добра папаласкасць рот»

Дзелавыя стасункі паміж Вэнэсуэлай і Беларуссю ня маюць нічога супольнага з адмываньнем грошай, гаворыцца ў распаўсюджанай 11 сакавіка заяве пасольства Баліварыянскай Рэспублікі Вэнэсуэла.

«Для былога польскага паса прычынай для злараднасьці паслужылі санкцыі ўраду Буша [які дыхае на ладан], прынятыя ў дачыненні да сувэрэннай дзяржавы толькі за тое, што яна ня хоча прыслугоўваць уладным людзям, якія дзейнічаюць шляхам агрэсіі і санкцыяў, шляхам акупаваньня на чужых тэрыторыях для акальцоўваньня Расеі, у

запале страсыці да яе прыродных багацьцяў», — гаворыцца ў заяве пасольства Вэнэсуэлы.

Выказваньні М. Машкевіча, падкрэсьліваецца ў заяве, — гэта «грубы і безадказны падман».

«Ня мае таксама нічога супольнага з рэчаіснасьцю сьцьвярдзэньне пра існаваньне нібыта падпісаных пагадненьняў аб «продажы вэнэсуэльскай нафты». Такіх няма ў прыродзе», — гаворыцца ў дакумэнце.

Пасольства «настойліва раіць» М. Машкевічу «добра папаласкасць рот, перш чым гаварыць аб дастойных прэзыдэнтах».

БелаПАН

пытайцеся ў незалежных распаўсюднікаў часопіс

ARCHE

п а д п і с н ы і н д э к с 0 0 3 4 5

Ніхто не хацеў ваяваць

Новыя санкцыі ЗША супраць «Белнафтахіму» і адкліканьне беларускага пасла з Вашынгтону аналізуе палітоляг **Віталь Сіліцкі**.

6 сакавіка Офіс кантролю за замежнымі актывамі (Office of Financial Assets Control, OFAC) Міністэрства фінансаў ЗША растлумачыў прымяненне санкцыяў, уведзеных супраць дзяржаўнага канцэрну «Белнафтахім» 13 лістапада 2007 году. Згодна з гэтым тлумачэньнем, блякаваньне актываў «Белнафтахіму» і забарона на ўгоды распаўсюджваліся на ўсе падраздзяленьні канцэрну і кампаніі, у якіх «Белнафтахім» валодаў прынамсі 50-адсоткавай доляй.

Гэаграфічна гэта паведамленьне OFAC было тлумачэньнем ужо ўведзеных санкцыяў, але яно было ўспрынята ў Менску як новыя карныя крокі Вашынгтону ў адносінах да Беларусі. У адказ на санкцыі Міністэрства замежных спраў Беларусі адклікала ў Менск свайго пасла і рэкамэндавала амэрыканскаму боку таксама адклікаць пасла ЗША ў Беларусі Карэн Сыцоарт.

Праз тры дні, аднак, пасол Сыцоарт заставалася ў Менску. На наш погляд, устрыманьне ад радыкальных крокаў з боку афіцыйнага Менску дазваляе зрабіць высновы пра тое, што ён цяпер ня ў стане дазволіць сабе межанапалітычнай канфрантацыі на заходнім кірунку.

Аналіз прычынаў і наступстваў новага раўнду дыпламатычнай канфрантацыі паміж Менскам і Вашынгтонам вымушае, найперш, узяць увагу на некалькі нечаканых і нават парадаксальных акалічнасьцяў.

Па-першае, дэтэлізацыя санкцыяў, што былі ўведзеныя 13 лістапада 2007 году, не выклікала сумненьняў і лёгка прагназавалася. (Гл. BISS Blitz за 19 сьнежня 2007 г.)

Незаангажаванаму назіральніку можа нават падацца, што Злучаныя Штаты далі афіцыйнаму Менску тры месяцы,

каб мінімізаваць іх наступствы. Сапраўды, ужо ў сьнежні 2007 году было заяўлена пра пераход усіх разьлікаў канцэрну ў эўра, што, зьольшага, зьняло пытаньне праходу разьлікаў кампаніі праз банкаўскую сыстэму ЗША. Бясспрэчнай эканамічнай шкодай ад санкцый падаецца толькі страта 200-мільённага амэрыканскага рынку для прадукцыі канцэрну ў ЗША (што, дарэчы, у некалькі разоў больш, чым тыя страты, што Беларусь панесла ад яе выключэньня з сыстэмы гандлёвых прэфэрэнцый ЭС). Аднак, беручы пад увагу надзвычай выгадную для канцэрну эканамічную кан'юнктуру, можна прадбачыць, што «Белнафтахім» здолее адносна бязбольна пераарыентавацца на іншыя рынкі збыту.

Асобны бок праблемы — гэта замарожваньне бізнэсу беларускай дзяржавы ў Лацінскай Амэрыцы. Фінансавыя страты на гэтым кірунку ацэньваюцца некаторымі аналітыкамі на 1 мільярд даляраў ЗША, але такія ацэнкі падаюцца, зьольшага, неабгрунтаванымі спэкуляцыямі, бо пра магчымасьць замарожваньня рахункаў «Белнафтахіму» беларускім уладам было вядома задоўга да таго, як гэтае рашэньне было прынятае.

Па-другое, тлумачэньне OFAC пра пашырэньне санкцыяў супраць «Белнафтахіму» было разьмешчанае напярэдадні падпісаньня дамовы пра адкрыцьцё офісу Эўракамісіі ў Менску. Гэта хутка нарадзіла шэраг спэкуляцыяў наконт таго, што Вашынгтон імкнецца сарваць гульню Менску на збліжэньне з Брусэлем ці, наадварот, што ЗША і ЭС спрабуюць разыграць зь Менскам гульню ў «добрага» і «дрэннага» паліцэйскага.

Каб наўмысна гуляцца ў такую гульню, атлянттычным партнёрам неабходны іншы ўзровень каардынацыі замежнай палітыкі, заўважыць якую апошнімі часамі было даволі цяжка.

З аднаго боку, ЗША могуць быць заклапочаныя нізкім узроўнем патрабаваньняў ЭС да афіцыйнага

Менску, напрыклад тым, што пытаньне Аляксандра Казуліна не знаходзіцца на сталым перамоваў, і, такім чынам, выкарысталі падпісаньне дамовы з ЭС як нагоду для прэсінгу на эўрапейскіх партнёраў.

З другога боку, ня варта забывацца, што ў пытаньні санкцыяў Злучаныя Штаты схільныя да каардынацыі сваёй палітыкі з кімсьці. Гэта асобнае пытаньне, дзе дзеянні амэрыканскага боку маюць спэцыфічную матывацыю: гутарка ідзе ня толькі пра асобны амэрыканскі падыход да праблемы правоў чалавека і дэмакратычных свабодаў, але і пра імкненьне ЗША спыніць пэўную актыўнасьць афіцыйнага Менску ў некаторых рэгіёнах сьвету, дзе яна можа закранаць амэрыканскія інтарэсы.

Акрамя таго, ня варта забываць пра той факт, што ў стасунках паміж Вашынгтонам і Менскам ёсьць і эмацыйны чыннік.

Па-трэцяе, у той жа самы дзень прэзыдэнт Беларусі Аляксандар Лукашэнка меў тэлефонную размову з будучым прэм'ер-міністрам Расеі Ўладзімірам Пуціным, падчас якой абмяркоўваліся стасункі Беларусі, цытуем паведамленьні афіцыйных беларускіх крыніц, «з асобнымі заходнімі краінамі». Такі стыль падачы інфармацыі сьведчыць пра тое, што беларускім уладам было важна пераканаць назіральнікаў у абазнанасьці Масквы пра падзеі. А таксама ў тым, што Беларусь каардынуе сваё адказ на санкцыі ЗША з Крамлём.

З паведамленьняў, аднак, ніяк не вынікала, ці дамовіліся бакі пра нейкі супольны падыход у пытаньні і што канкрэтна перакамэндаваў афіцыйнаму Менску Пуцін.

Пакуль што можна вызначыць адзін галоўны вынік абвастрэньня беларуска-амэрыканскіх стасункаў. Як гэта ні парадаксальна гучыць, гэты вынік у тым, што абодва бакі пачалі імкнуцца пазьбегнуць залішняга абвастрэньня. Пры канцы сьнежня 2007 году прэзыдэнт Беларусі Аляксандар Лукашэнка абяцаў «вышпурнуць» амэрыканскага пасла сп-ню Карэн Сыцоарт зь Беларусі ў

Віталь Сіліцкі

дырэктар Беларускага інстытуту стратэгічных дасьледаваньняў (Вільня—Кіеў).

PHOTOBYMEDIANET

Пасол Беларусі ў ЗША Міхаіл Хвастоў.

тым выпадку, калі ЗША выканаюць сваё абяцанне пашырыць санкцыі. Аднак, калі пашырэнне санкцыяў адбылося насамрэч, беларускі бок абмежаваўся толькі тым, што адклікаў уласнага пасла з Вашынгтону для кансультацый і «парэкамэндаваў» амэрыканскаму боку зрабіць тое ж самае. Рэакцыя амэрыканскага боку таксама даволі нечаканая: спярша было заяўлена пра тое, што пасол выедзе з Беларусі, калі гэтага хоча афіцыйны Менск, потым зьявілася інфармацыя, што сп-ня Сьцёарт усё ж застаецца ў краіне.

Чым можна растлумачыць такія нечаканыя паводзіны абодвух бакоў, асабліва афіцыйнага Менску? Шмат каму падабалася, што беларускія ўлады мусяць выканаць абяцанні прэзыдэнта Лукашэнкі «вышпурнуць» Сьцёарт, бо ў іншым выпадку беларуская ўлада прадэманстравала б сваю слабасць. Цікава, але тыя ж самыя аргументы гучалі падчас пахавання Ірыны Казулінай, калі скептыкі ня верылі ў тое, што ўлады часова вызваліць Аляксандра Казуліна на пахаваньне жонкі. Другі запар выпадак «нетыповай» рэакцыі беларускіх уладаў можа сьведчыць толькі пра тое, што ахвяраваць шанцам наладжваньня стасункаў з

Захадам афіцыйны Менск цяпер не рызыкуе. Устрыманьне ад распучых крокаў, такіх, як высылка амэрыканскага пасла, можа сьведчыць і пра тое, што Крэмль у дадзены момант таксама не гатовы страхаваць заходняга хаўрусніка ў дыпляматычнай вайне з ЭС.

Тут трэба пракамэнтаваць і яшчэ адну распаўсюджаную тэорыю пра тое, што афіцыйнаму Менску выгадна сутыкнуць ілбамі Брусэль і Вашынгтон і заахвоціць больш «лагодны» і «канструктыўны» падыход першага да беларускай праблематыкі.

Калі гэта і сапраўды так, то акурат высылка амэрыканскага пасла была б фатальнай памылкай для такіх плянаў беларускіх уладаў. У гэтым выпадку, краіны Эўрасаюзу былі б вымушаныя праявіць салідарнасьць з Вашынгтонам, што прывяло б як да прыпыненьня дыялёгу паміж Менскам і ЭС, які разгортваецца цяпер, так і да таго, што Брусэль і Вашынгтон былі б вымушаныя выпрацаваць больш узгодненую палітыку ў беларускай праблематыцы.

Адмовіўшыся ад прызмерна жорсткага адказу, Менск можа працягваць ангажаваньне з тымі эўрапейскімі гульцамі, якія

выступаюць за меней спалітызаваны падыход у дачыньнях зь беларускімі ўладамі.

Трэба зазначыць, што акурат «саступкі» Лукашэнкі выглядаюць як заахвочваньне гэтай памяркоўнай лініі ў стылі Ostpolitik, якую праводзіць у дачыньнях да Беларусі, перадусім, нямецкая дыпляматыя. Цяпер прыхільнікі гэтага падыходу маюць пэўную перавагу перад адвакатамі жорсткай лініі, бо могуць паказаць канкрэтныя вынікі ў выглядзе вызваленых палітвязьняў. Вядома, пра поўную перамогу гэтай лініі можна будзе казаць, толькі калі дыпляматычныя высілкі прывядуць да вызваленьня Аляксандра Казуліна і ў выпадку, калі новыя палітычныя справы ня будуць адкрытыя (што малаімаверна, калі прыгадаць працэсы па справе 10 студзеня, што маюць пачацца).

Магчыма, беларускі бок спадзяецца, што пытаньне Казуліна ўдасца абмінуць у перамовах з ЭС. Аднак, зноў-такі, нават калі беларускія ўлады заахвочваюць Ostpolitik ва ўласных інтарэсах, якія не ўключаюць ніякай сапраўднай лібэралізацыі, яны цяпер мусяць устрымацца ад дыпляматычнага скандалу з ЗША.

Што тычыцца пазыцыі ЗША, то выглядае на тое, што Вашынгтон таксама хутка зразумеў, што ён губляе дыпляматычную ініцыятыву, паколькі санкцыі толькі падштурхнулі ЭС да яднаньня вакол палітыкі «канструктыўнага дыялёгу» зь Менскам. Добраахвотнае адбыцьцё пасла Сьцёарт на радзіму было б прызнаньнем дыпляматычнай паразы.

Перацягнуць на свой бок эўрапейскія дзяржавы можна было б толькі тады, калі б пасол быў сілком высланы з краіны. Але для гэтага, як ні парадаксальна, трэба, прынамсі, застацца ў Беларусі. Такім чынам, у стасунках паміж Беларуссю, ЭС і ЗША часова склалася сытуацыя, у якой любы рэзкі ход любога з бакоў пагаршае яго пазыцыі.

Такім чынам, другі раз запар у складанай замежнапалітычнай сытуацыі беларускі бок устрымліваецца ад крокаў, якія б прывялі да спынення дыялёгу з Эўрапейскім Саюзам. Такія паводзіны даюць ЭС шанец здабыць стратэгічную ініцыятыву для правядзеньня больш актыўнай, узгодненай і прынцыповай палітыкі ў адносінах да Беларусі.

«Залатую акцыю» адмянілі, каб захаваць рубель

Без прыцягнення ў краіну замежных інвестыцыяў захаваньне стабільнасьці айчынай валюты зрабілася амаль невыканальнай задачай.

4 сакавіка А. Лукашэнка ўказам №144 адмяніў сьвятое сьвятых рынкавага сацыялізму — інстытут «залатой акцыі», асабліва права дзяржавы ўдзельнічаць у кіраваньні гаспадарчымі таварыствамі. Зроблена гэта «з мэтай стварэньня спрыяльных умоваў для прыцягненьня замежных інвестыцыяў». Паводле газэты «Белорусы и рынок», быў абраны самы радыкальны з прапанаваных праектаў указу, — той, што прадугледжвае поўную адмену інстытуту.

У сусьветнай практыцы «залатая акцыя» выкарыстоўваецца ўрадам у скрайніх выпадках, як правіла тады, калі існуе рэальная пагроза нацыянальнай эканоміцы. Яна надае дзяржаве асобныя правы ў парэўнаньні зь іншымі акцыянерамі з мэтай дзяржкантролю за прадпрыемствам, якое прыватызуюць. «Залатая акцыя» па-беларуску — гэта ўмоўная акцыя, якая не дае права на долю ва ўласнасьці прадпрыемства, але забясьпечвае дзяржаўны

орган вырашальным голасам на сходзе акцыянераў.

У Беларусі гэты інстытут быў зацверджаны яшчэ ў 1998 г. і першыя шэсьць год выкарыстоўваўся досыць асьцярожна.

У 2004 г. Лукашэнка выдаў шэраг указаў, адзін зь якіх надзяліў дзяржаву «асобым правам» на ўдзел у кіраваньні гаспадарчымі таварыствамі. З таго моманту дзяржава перастала абмяжоўвацца толькі правам вета на рашэньне сходу акцыянераў: на прадпрыемствах, дзе існавала «залатая акцыя», рашэньне дзяржаўнага органу рабілася абавязковым для выкананьня.

Варта адзначыць, што міністар эканомікі Мікалай Зайчанка, кіраўнік Нацбанку Пётар Пракаповіч і віцэ-прэм'ер Андрэй Кабякоў, якія спрабавалі адгаварыць Лукашэнку ад гэтай непапулярнай меры, былі жорстка раскритыкаваныя прэзыдэнтам па тэлебачаньні. Сёлета рашэньне аб адмене «залатой акцыі» таксама суправаджалася дэбатамі, але гэтым разам непублічнымі.

Лукашэнку пераканалі некалькі аргументаў. Вызначальным, на думку «БР», стала разуменьне таго, што без прыцягненьня ў краіну прамых замежных інвестыцыяў за-

хаваньне стабільнасьці айчынай валюты зрабілася амаль невыканальнай задачай. П. Пракаповіч запэўніў, што лібэралізацыя ў гэтай сфэры дазволіць прыцягнуць у гэтым годзе простых замежных інвестыцыяў на суму звыш \$ 2,5 млрд, і гэта бяз продажу дзяржмаёмасьці, а Беларусь зможа патрапіць у спіс 25 краінаў з найбольш спрыяльным інвестыцыйным кліматам.

У банкаўскай сфэры «залатая акцыя» была адмененая яшчэ ў 2006 г., пасля чаго замежныя інвэстары сапраўды ахвотней сталі ўкладваць сюды свае сродкі.

Тым часам расейскія СМІ падаюць адмену «залатой акцыі» ў Беларусі як вымушаную меру. «Рост цэнаў на энэрганосьбіты вымушае Беларусь заманьваць замежныя грошы. Дзеля гэтага прэзыдэнт Лукашэнка нават пайшоў на адмену «залатой акцыі» — права дзяржавы дыктаваць сваю волю прыватным кампаніям», піша Газета.ру. Рашэньне Лукашэнкі пашырае магчымасьці для расейскіх інвэстараў, прынамсі яны атрымалі ўпэўненасьць у тым, што гісторыя, кшталту спробаў піваварні «Балтыка» ўкласьці сродкі ў менскую «Крыніцу», не паўтарыцца.

Сямён Печанко

СЬЦІСЛА

Інфляцыя за 2 месяцы 3,2%

У лютым яна склала, паводле фіцыйных зьвестак, 0,7%, у студзені — 2,5%.

Ангельцы хочуць інвэставаць

А. Лукашэнка прыняў групу брытанскіх бізнэсоўцаў на чале з чальцом Палаты лордаў Сэсілам Паркінсанам.

Пра якія праекты вялася гаворка, ніхто не паведамляе.

Сусьветны банк павялічыў тэрміны пагашэньня пазыкаў

Максымальныя тэрміны вырастуць да 30 гадоў. Дагэтуль сярэдні тэрмін пагашэньня займаў складаў 18 гадоў.

І какуй таксама

«Мінбакалеягандаля» і

«Cafe Venezuela» падпісалі першы кантракт на 20 тон кавы «Прэміюм». Гэтая партыя кавы, падкрэсьліваецца ў паведамленьні пасольства Баліварыянскай рэспублікі, «выраблена, упакавана і аформлена па-расейску спецыяльна для Беларусі». Беларускі бок таксама выказаў зацікаўленасьць у

закупе вэнэсуэльскай какавы і нацыянальнага вэнэсуэльскага напою какуй.

Украіна наганяе Беларусь па заробках

Паводле зьвестак беларускага Мінстату, у Расіі ў 2007 сярэдняя зарплата склала \$529, у Казахстане — 434, у Беларусі — 326, ва Украіне — 268.

СП; БЕЛТА

Даступная панэль

Улады зь нейкіх цьмяных прычынаў адцягваюць заканадаўчае замацаваньне мэханізму іпатэкі.

Мэханізм жыллёвай іпатэкі будзе замацаваны не раней за 2010—2015 гады. Такія тэрміны прадугледжвае зацьверджаная ўрадам Канцэпцыя будаўніцтва даступнага й камфортнага жылля. Дзіўная няспешнасьць у сытуацыі, калі чарга ахвотных займаць ільготнае жылло па-ранейшаму складае 25 гадоў.

Іпатэка даўно выкарыстоўваецца ў суседніх краінах — Расеі і Польшчы, — і ў тым ліку дзякуючы гэтаму там цэны на нерухомасьць у суадносінах зь сярэднімі заробкамі ніжэйшыя, чым у Беларусі.

Іпатэчныя крэдыты ў Маскве,

напрыклад, выдаюцца пад 8—9 % гадавых, у ЗША цяпер — да 5,5 %, у Кітаі — да 6 %, прыводзіць зьвесткі naviny.by. Пры гэтым тэрміны выплаты крэдытаў складаюць 25—30 гадоў, тады як у Беларусі крэдыты можна атрымаць толькі пад 15 % і, як правіла, на тэрмін да 10—15 гадоў.

Некаторыя аналітыкі зьвязваюць сытуацыю на рынку нерухомасьці з інтарэсамі трымальнікаў уласнасьці і будаўнічых кампаній, якія пры цяперашняй сытуацыі атрымліваюць звышдаходы. Сабекошт пабудовы панэльнага жылля складае на сёньня для дзяржаўных будтрэстаў каля 300—400 даляраў за квадратны мэтар, тады як прадаюцца такія кватэры па 1700—2000.

Палітолягі бачаць у падтрыманьні завоблачных цэнаў на жылло спосаб кантролю за насельніцтвам. Калі б людзі былі здольныя самі зарабляць на пабудову жылля, яны сталі б вальнейшыя ў сваіх палітычных паводзінах. Цяпер жа ім застаецца спадзявацца на дзяржаўную кватэру або чаргу — тое самае было ў

савецкі час.

На сёньня кв. мэтар жылля ў сталіцы Беларусі каштуе ў сярэднім 1950 даляраў, тады як у Варшаве — 3700. Пры гэтым сярэдні заробак варшавяка большы за менскі ў 4 разы (на студзень — 1800 даляраў). Тыя самыя прапорцыі захоўваюцца і ў правінцыі.

Да таго ж, якасьць сярэдняга жылля радыкальна лепшая ў Польшчы: там ужо не будуецца панэльныя дамы, якія ўсё яшчэ складаюць большасьць новых будоўляў у Беларусі, а доля асобных дамоў ці дзвювоххатак вышэйшая на парадкі.

Што і казаць, беларуская канцэпцыя «даступнага і камфортнага» разыходзіцца з уяўленьямі эканамістаў пра даступнасьць і постсавецкага пакаленьня — пра камфорт.

Маладым беларусам застаецца спадзявацца, што апазыцыя дасягне посьпехаў раней за «2010—2015 гады». Тады перамены на рынку жылля хіба што маглі б надыйсьці хутчэй.

Вячка Бутрыменя

Сельская гаспадарка стратная на 70%

Працяг са старонкі 2.

У хуткім часе айчынны АПК атрымае льготны крэдыт на пасяўную. Урад рапартуе пра 666 аграгарадкоў (лічба якая запаветная!), збудаваных цягам апошніх трох гадоў, а таксама пра пляны збудаваць яшчэ 271 гарадок сёлета.

Калі назваць рэчы сваімі імёнамі, то першапрычына аграрных праблемаў у тым, што ў вёсцы адбываецца катастрофа чалавечага матэрыялу. Як саветы зрабілі чалавека парабкам у калгасе, як яны пазбавілі яго традыцый, уласнасьці і адказнасьці, пачалася дэградацыя. У многіх з тых «гарадкоў» няма каму жыць: зьяжджаюцца алькаголікі з гарадоў, спрадаўшы свае кватэры. Страшная гісторыя з Ірынай Кужэльнай была нядаўна трагічным адбіткам.

Лукашэнка думаў, што яму ўдасца дасягнуць посьпеху ў мадэрнізацыі аграпрамысловага комплексу — вёска важная для яго, бо дае 40% ад усіх галасоў на выбарах і яе лёгка

палітычна кантраляваць праз поўную дамінацыю дзяржаўнай і квазідзяржаўнай уласнасьці — тым жа спосабам, што і ў прамысловасьці: масіраванымі інвэстыцыямі. Валкуй грошы, і грошы ўсё зробіць. Аказалася, не. Вёска стала самым правальным зь «вялікіх эканамічных праектаў» Лукашэнкі. Аказалася, як і ў савецкі час, вёска застаецца ахілесавай пятою.

Чаму не ўдаецца спыніць дэградацыю чалавечага матэрыялу на вёсцы? У аграсфэры, як і сфэры паслуг, немагчыма дасягнуць эфэкту, не зьмяніўшы адносінаў уласнасьці.

Папкоў прамаўляе рэчы, пра якія казаць пры гэтым рэжыме не прынята, бо неабходнасьць пераменаў ясная ўсім сумленным спэцыялістам, акрамя тупалобых сталіністаў, якія апанавалі «ідэалігічную вэртыкаль».

Чаму ж тады гэта ня робіцца? Адказ, як і з тым фатальным станам жыллёвага пытання (гл. старонку гаспадаркі), трэба шукаць у сфэры

палітыкі.

У любой аўтарытарнай краіне горад жыве за кошт вёскі. Таму што горад нясе небяспеку сваёй здольнасьцю да арганізацыі вулічных пратэстаў, тады як вёска лягчэй кантраляваць. Так было ў СССР, дзе шляхам нялюдзкае эксплюатацыі сяла, коштам нават Галадамору, прафінансавалі індустрыялізацыю. 70% прадукцыі вёскі аказаліся стратнымі ў год рэзкага росту сусветных цэнаў на прадукты. Усё праз сыстэму, неад'емныя элементы якой — пазбаўленьне людзей уласнасьці дзеля замацаваньня іхнай залежнасьці ад пераразьмеркавальніка багацьця, дыспарытэт цэнаў і кантроль за таварнымі плынямі. У выніку вёска выжывае толькі дзякуючы *благодетелю*-бацьку (цэнтру), які, насамрэч, усяго толькі пераразьмяркоўвае багацьце, якое ёю вырабляюцца. І сама аказваецца вінаватая: «Толькі за 2007 год сельгаспрадпрыемствы ўзялі 1,3 трлн рублёў банкаўскіх крэдытаў на выплату заробкаў!» — грыміць сп.Папкоў.

А мо такі і праўда: сама вінаватая?

На 90-годзьдзе БНР прынялі ў Эўрапарлямэнт

10—13 сакавіка ў Страсбургу ў рамках чарговай сэсіі Эўрапарлямэнту праходзяць мерапрыемствы ў гонар 90-годзьдзя абвешчэння Беларускай Народнай Рэспублікі пад назовам «Беларускі тыдзень».

Сярод гасцей «Беларускага тыдня» былі старшыня Эўрапарлямэнту Ганс-Герт Потэрынг, кіраўнік фракцыі Эўрапейскай народнай партыі Джозэф Доўл, кіраўнік камітэту па замежных сувязях Яцэк Сарыюш-Вольскі.

Ідэя такога «Беларускага тыдня» сыходзіла ад Партыі БНФ.

Яго праграма ўключае паказ фільму рэжысэра Юр'я Хашчавацкага «Плошча», выставы мастакоў Алеся Марачкіна й Рыгора Сітніцы, фатаграфію Ігара Крашэўскага і Адама Тухлінскага, выступ гурту Зьмітра Вайцюшкевіча W-Z Orchestra.

Цягам тыдня запланаваныя дыскусіі і сустрэчы з прадстаўнікамі беларускай грамадзкасьці, іхная прэсканфэрэнцыя, а таксама абмен думкамі па тэме «Незалежная Беларусь — неад'емная частка Эўропы». Будзе паднімацца пытаньне, — якое лабіруюць беларуская апазыцыя і дэпутаты Эўрапарлямэнту, — пра паніжэньне памеру консульскага збору з беларусаў за шэнгенскія візы.

Сярод 24 запрошаных беларусаў — старшыня Рады Беларускай Народнай Рэспублікі Івонка Сурвілла, лідэр апазыцыі Аляксандар Мілінкевіч, старшыня Партыі БНФ, пэдагог Ля-

вон Баршчэўскі, эканаміст, намесьнік старшыні Аб'яднанай грамадзянскай партыі Яраслаў Раманчук, былы палітвязьне, лідэр Хрысьціянскай Дэмакратыі Павал Севярынец, паэт і дыплямат Генадзь Бураўкін, праваабаронцы Алесь Бяляцкі і Валянцін Стэфановіч, прафэсар-сацыёляг Андрэй Вардамацкі.

«Беларускі тыдзень» арганізуе і фінансуе найбуйнейшая фракцыя Эўрапарлямэнту — фракцыя Эўрапейскай народнай партыі — Эўрапейскіх дэмакратаў.

Паводле
charter97.org

Гарадзенцы рыхтуюць паштоўкі да 90-х угодкаў БНР

Да друку падрыхтаваная сэрыя з 13 паштовак «Горадзія — другая сталіца БНР», прысьвечаная 90-м угодкам Беларускае Народнае Рэспублікі, наведані ў гарадзенскі гісторык Андрэй Вашкевіч. Дзеля гэтага былі выкарыстаныя знойдзеныя ў архівах старыя здымкі. «Самы стары зь іх датаваны 1909 годам», — кажа гісторык. Да 25 Сакавіка яны будуць прэзэнтаваныя публіцы.

Шэсьце на Дзень Волі

25 Сакавіка Беларусь сьвяткуе 90-ю гадавіну з дня абвешчэння незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі. Угодкі стварэньня Беларускай дзяржаўнасьці ў сталіцы ад 1987 году традыцыйна адзначаюцца шэсьцем і мітынгам. Сёлета арганізатары прапануюць сабрацца 25 Сакавіка а 18 гадзіне на

плошчы Якуба Коласа, прайсьці па праспэктце Скарыны, вуліцам Валадарскага, Гарадзкі Вал і Няміга да помнікаў Купалу, Міцкевічу і Багдановічу, а таксама мясьцінаў, зьвязаных з абвешчэньнем БНР. Скончыцца ўсё мае мітынгам ля Опэрнага тэатру. Адпаведную заяўку ў гарвыканкам падалі Аляксандар Мілінкевіч, Лявон Баршчэўскі, Мікола Статкевіч і Анатоль Лябедзька.

Канфэрэнцыя ў Празе

22 сакавіка ў Празе пад патранатам міністра замежных справаў Чэхіі адбудзецца сустрэча ў гонар 90-годзьдзя БНР. З дакладамі на ёй выступяць Івонка Сурвілла, Зянон Пазыняк і Сяргей Шупа. Сярод удзельнікаў будучь таксама Павал Севярынец і Ян Румл, былы дысьдэнт, пасля міністар унутраных справаў Чэхіі, а цяпер кіраўнік ініцыятывы «Грамадзянская Беларусь».

Ахвотныя паўдзельнічаць у сустрэчы могуць ліставаць на info@civicbelarus.eu.

Цяжка зарэгістраваць увесь інтэрнэт

Першая намесніца міністра інфармацыі Беларусі Лілія Ананіч заявіла ў артыкуле на сайце агенцтва БЕЛТА, што адказнасць у інтэрнэт-СМІ за распаўсюд інфармацыі мусіць быць такой самай, што і друкаваных СМІ.

«Ня ўсе сайты працуюць як сродкі масавай інфармацыі. Адна справа — распаўсюджваць інфармацыю пра тавары, іншая — фармаваць інфармацыйны і аналітычны блёк. У другім выпадку інтэрнэт-СМІ мусіць мець такія ж самыя правы і абавязкі, як і ўсе СМІ, у адпаведнасці з заканадаўствам пра друк», — заявіла Л. Ананіч.

Пры гэтым Лілія Ананіч прызнала, што інтэрнэт — «складаны сэгмэнт інфармацыйнага поля», які «цяжка пра-

кантраляваць і зарэгістраваць увесь у цэлым як такі».

Першая намесніца міністра інфармацыі расказала, што пытаньне пра заканадаўчае рэгуляваньне інтэрнэт-СМІ ў Беларусі прапрацоўваецца. Лілія Ананіч паведаміла, што для рэгуляваньня дзейнасці інтэрнэт-СМІ могуць быць унесеныя папраўкі ў дзейныя законы альбо прыняты новы нарматыўны акт.

«Я не гатовая адказаць, калі канкрэтна можа адбыцца дадзеная карэкціроўка заканадаўства. Але можна лічыць глебу гатовай для таго, каб працаваць далей над гэтай тэмай», — сказала Л. Ананіч.

АК

Апэтыты ГУМу

ГУМ выставіў 28-мільённы рахунак удзельнікам прадпрымальніцкай акцыі 10 студзеня, паведаміў моладзевы актывіст АГПІ Міхаіл Пашкевіч. «Матэрыяльных прэтэнзій да ўдзельнікаў акцыі ня мае ні мэтро, ні кнігарня «Цэнтральная», ні кіна-тэатар «Цэнтральны», ні «Макдоналдз», ні хуткая дапамога, ні гандлёвы цэнтар «Сталіца», толькі ГУМ. Яны гэта зводзяць да таго, што маніфэстанты сарвалі працу магазіну і зрабілі шкоду памерам 28 мільёнаў рублёў», — кажа М. Пашкевіч.

Пашкевіч паведаміў, што ў матэрыялах КДБ, якія яны прадставілі міліцыі, фігуруе не 14, а 27 актыўных удзельнікаў вучлівай акцыі. Колькасць фігурантаў крымінальнай справы можа павялічыцца.

Зьміцер Панкавец

СЬЦІСЛА

Праваслаўныя распачалі Вялікі пост

Гэты 40-дзённы пост — найстражэйшы, галоўны з чатырох шматдзённых пастоў у годзе. Вялікі пост зьвязаны з хрысьціянскім паданьнем пра пост Ісуса Хрыста ў пустыні.

Пост скончыцца на Вялікдзень — самае шанаванае з гадавых сьвятаў у праваслаўных.

Буш узгадаў Казуліну

Прэзыдэнт ЗША Джордж Буш падчас урачыстасьцяў з нагоды 8 Сакавіка згадаў пра Ірыну Казуліну, паведамляе афіцыйны сайт Белга дому. «Амэрыка помніць такіх жанчын, як Ірына Казуліна. Муж Ірыны, Аляксандар Казулін знаходзіцца ў турме. Ірына Казуліна ўвесь час шчыравала для свабоды мужа. Ірына была віднай і ў справе барацьбы з ракам малочнай залозы», — зазначыў амэрыканскі лідэр.

Чарговая спроба рэгістрацыі

У Мін'юст пададзеныя дакумэнты на рэгістрацыю Праваабаронча-асьветніцкага грамадзкага

аб'яднаньня «Рух «За Свабоду». Гэта ўжо трэцяя спроба рэгістрацыі. Мін'юст двойчы адмаўляў.

Ізноў Мірон

Бел-чырвона-белы сыяг зьявіўся каля 9-й вечара на даху жылога дому, які стаіць на скрыжаваньні вуліц газэты «Праўда» і Хмяльніцкага. Камэнтуючы зьяўленьне сыяга, віцебскі актывіст Барыс Хамайда нагадаў, што ў горадзе праходзіць «Бел-чырвона-белы маратон» — шэраг акцыяў па вывешваньні сыягоў да сёлетніх 90-х угодкаў Беларускай Народнай Рэспублікі. Каля сыяга знайшлі цыдулку, што паведамляе: ён узняты ў гонар Макара Краўцова, аўтара гімну «Мы выйдзем шчыльнымі радамі».

Украіна абураная пазыцыяй Расеі наконт Галадзямору

«Выступаючы на сёмай сэсіі Рады ААН па правах чалавека, прадстаўнік Расеі чарговы раз заклікаў ААН устрымацца ад кваліфікацыі масавага голаду 1930-х ва Ўкраіне — Галадзямору — як

генацыду ўкраінскага народу. Ва Ўкраіне гэта было ўспрынята з абурэньнем», — гаворыцца ў камэнтары прэс-службы МЗС.

Пуцін: на савецкую пэнсію «ні фіга было не купіць»...

На спатканьні з новаабраным прэзыдэнтам Мядзведзевым і лідэрамі думскіх фракцыяў у Крамлі зайшла гаворка пра пэнсійную сыстэму. Праблему нізкіх пэнсій на сустрэчы ўзьняў лідэр Кампартыі Расеі Генадзь Зюганаў, адзначыўшы, што ў СССР сярэдняя пэнсія 90 рублёў адпавядала б сёньняшнім 9 000 расейскіх рублёў (каля 400 даляраў), а цяпер пэнсіянэры атрымліваюць у сярэднім 3—4 тысячы. «90 рублёў, якія атрымлівалі ў савецкія часы, не апавядаюць \$400; гэта ня больш за \$120—150», — паправіў Зюганава Пуцін. «Дый на 90 рублёў ні фіга было не купіць», — дадаў ён.

...і назваў сябе «расейскім нацыяналістам»

«Я ўжо звыкся да ярлыкоў, у прыватнасці, пра тое, што

цяжка размаўляць з былым агентам КГБ», — сказаў 8 сакавіка Пуцін, адказваючы на пытаньні журналістаў пасля перамоваў з канцлеркай ФРГ Ангелай Мэркель. «Дзьмітры Мядзведзеў будзе свабодны ад таго, каб даказваць свае лібэральныя погляды», — мяркуе ён. «Але ён ня меншы — у добрым сэнсе слова — расейскі нацыяналіст, чым я, і нашым партнёрам зь ім будзе працаваць не прасьцей», — сказаў Пуцін.

У часе перамоваў Пуцін зрабіў некалькі прымірэнчых заяваў. Ён далучыўся, што Расея пагодзіцца зь незалежнасьцю Косава тады, калі «гэта будзе зроблена ў рамках міжнароднага права».

Таксама ён заявіў, што Расея гатовая будзе пагадзіцца з уступленьнем Украіны ў НАТО, «калі гэта будзе выбар украінскага народу, а не палітычнай вярхоўкі».

У часе спатканьня нямецкую канцлерку частавалі масьленічнымі стравамі.

Зьміцер Панкавец;
МБ; цытаты радыё
«Свабода»,
ІТАР-ТАСС,
Бі-Бі-Сі

Яшчэ раз пра люстрацыю

3 нагоды адной дыскусіі на Беларускім радыё піша Віталь Тарас.

Днямі давялося пачуць на Беларускім радыё, на канале «Культура», перадачу на тэму псыхалёгіі. Вядоўца перадачы — Алена Сьцяпанавіч — запрасіла ў студыю дзвюх жанчын-псыхологаў (гэта быў пярэдадзень 8 Сакавіка) ды прапанавала ім паразважаць над пытаньнем: ці можа чалавек утаймаваць свае страсці?

Гаворка ў перадачы, як ні дзіўна, была не пра каханьне ці любоў, а пра нешта процілеглае. На што можа штурхнуць рэўнасьць? Чаму дзеці часцяком ненавідзяць сваіх бацькоў? Якім чынам чалавек можна зрабіць непараўную крыўду свайму калегу або нават сябру? Ці можа па-брацку падзяліць садовы ўчастак?

Вядоўца прывяла прыклад з жыцця: жанчына забіла свайго былога мужа, які забіў 10-гадовую дачку і адседзеў за гэта тэрмін. У выніку помсты бяз бацькі засталіся ягонны дзеці ад новага шлюбу, а яна сама цяпер ня зможа даглядаць сваё другое дзіця.

Трэба сказаць, што калі напачатку суразмоўцы гаварылі пра праблемы псыхалёгіі ў асноўным на побытавым узроўні, дык у сувязі з паняткамі помсты і справядлівасці размова сягнула ўзроўню, так бы мовіць, гісторыка-філязофскага.

Справядлівасць не для ўсіх

Удзельніцы перадачы вельмі хутка прыйшлі да высновы, што справядлівасць для ўсіх не бывае. Напрыклад, — сказала адна з іх — для сярэднявечных хрысціянцаў паходы ў Палестыну й вызваленне труны Госпада было справай справядлівай. А вось з гледзішча арабаў, маўляў, гэта выглядала зусім інакш.

Што ж, магчыма, забойства падлеткаў у ерусалімскай ешыве палестынцам-тэарарыстам падалося некаму справядлівай адплатай Ізраілю... Але гаворка цяпер не пра гэта.

Наступны прыклад узаемінаў розных народаў падаўся мне асабліва цікавым. На думку псыхолога, якая яго прывяла, беларускі народ не адчувае нянавісьці да нямецкага народу, нягледзячы на злчынствы гітлераў

на акупаванай тэрыторыі. Бо немцы зрабілі столькі для Беларусі, асабліва ў справе гуманітарнай дапамогі пацярпелым ад Чарнобылю, што гэта іх рэабілітуе ў вачах беларусаў. Цяжка сказаць, ці сапраўды гэта так (асабліва ў дачыненні да старэйшага пакаленьня, якое ваявала).

Сацыялагічных дасьледаваньняў на гэтую тэму сустракаць не даводзілася. Тут для мяне важны іншы аспект, прапушчаны псыхологам.

Сучасная дэмакратычная Нямеччына нічым не нагадвае Трэці Райх. Яна карыстаецца агромністым аўтарытэтам у свеце, і найперш — у Эўропе, бясыеку якой немагчыма ўявіць сабе без ФРГ. Але гэта было б немагчыма, калі б не адбыўся міжнародны трыбунал у Нюрнбэргу і сотні падобных трыбуналаў у Нямеччыне на мясцовым узроўні, калі б не адбылася дэнацыфікацыя грамадства. Немцы ня проста абстрактна пакаяліся ў сваёй віне перад іншымі народамі. Яны пільна ўгледзеліся і ўглядаюцца дагэтуль у сваю нядаўнюю гісторыю, каб зразумець яе і саміх сябе. І робяць канкрэтныя захады. (Выставу «Злчынствы гітлерскага Вэрмахту ў гады Другой сусьветнай вайны» ў Бэрліне наведалі дзясяткі тысяч немцаў. На выставу, прысьвечаную Галадамуру ва Ўкраіне 1930-х гадоў, якая дэманстравалася ў Нацыянальным музэі гісторыі ў Менску, прыходзілі адзінкі. А ў Расеі гэтую выставу ня ўбачыў ніхто, бо тамтэйшыя ўлады адмовіліся ад яе паказу. Сталінскі галадамор — хіба расейцы маюць да яго дачыненне?) Чаму мяне зачэпіла фраза наконт дараваньня гістарычнай віны немцам і чаму я на ёй спыніўся? Таму што бяз гэтага нельга было б зразумець сэнс таго выказваньня, якое прагучала ў радыёперадачы пазьней і якое падалося мне цэнтральным.

Вока за вока

Гаворачы пра помсту як цалкам дэструктыўнае, брыдкае і шкоднае дзеянне (псыхологі ў дзяцінстве, відаць, не чыталі «Графа Монтэ-Крыста»), суразмоўцы згадалі

праблему... люстрацыі ў Польшчы.

Як сказала адна з удзельніц — ну, што ж, у свой час людзі, каб пракарміць свае сем'і, абралі, мабыць, ня лепшы шлях, пішучы даносы ў «органы». Але хіба правільна помсьціць за гэта цяпер? Як гэта адаб' ешца на іхных дзеях? Гэта ж выходзіць — вока за вока, зуб за зуб. Якая прымітыўная мараль для нашага часу!

Варта адразу заўважыць, па-першае, што старадаўняя юдэйская (чытай — біблейская) мараль была несумненным крокам наперад у параўнаньні з адсутнасьцю маралі, калі адзін чалавек у літаральным сэнсе слова паядаў свайго суперніка, карыстаючыся правам моцнага. Зрэшты, гэта права, як лёгка пераканацца, дзейнічае ў нашай дзяржаве і сёння.

Па-другое, люстрацыя, насамрэч, дагэтуль тычылася ня столькі даносчыкаў, хоць гэта й шкада, колькі партыйных функцыянераў (напрыклад, НСДАП), а таксама начальнікаў рознага рангу й сакрэтных агентаў спецслужбаў, датычных да перасьледу ініцыятыўцаў. І справа тут зусім не ў пачуцьці справядлівасці і помсьце — хаця гэты матыў, зразумела, заўсёды будзе прысутнічаць у дзейнасьці людзей.

Сьцьвярджаючы, што няма справядлівасці для ўсіх, нашы псыхологі, сьведома ці падсьведома, падмяняюць тэзу. Няма найвышэйшай справядлівасці на зямлі, але ёсьць правасудзьдзе для ўсіх. Больш за тое, калі яно не для ўсіх, то гэта ўвогуле ўжо не правасудзьдзе. Гэта свавольства.

Калі забарона займаць пэўныя дзяржаўныя пасады, выкладаць у школах, працаваць у СМІ (гэта і ёсьць люстрацыя) выкарыстоўваюцца кімсьці для зьвязленьня асабістых рахункаў ці ў мэтах кар'еры — гэта, безумоўна, агідна. Калі гэта кампанія ўладаў у палітычных мэтах, як у выпадку з макартызмам у ЗША на пачатку 1950-х гадоў — гэта сапраўды можна назваць паліваньнем на вядзьмарак. Як і нядаўнія спробы братаў Качыньскіх расправіцца з дапамогай люстрацыі з палітычнымі праціўнікамі.

Але злоўжываньне законам не адмяняе неабходнасьці законнасьці й парадку.

PHOTO BY MEDANET

Калі мы ня хочам будаваць фашыстоўскую дзяржаву, мы ня можам дазволіць, каб былыя нацысты захоўвалі ў ёй клопавыя пасты альбо ўздзейнічалі на розум юнага пакаленьня. Бо гэта проста небяспечна для існаваньня дэмакратычнай дзяржавы. Калі мы ня хочам збудаваць нэасталінісцкую рэпрэсіўную дзяржаву, мы ня можам пагадзіцца, каб на найважнейшых пасадах заставаліся тыя, хто сёння п'яе асанну дыктатуры й дыктатару, хто спрабуе выхаваць маладое пакаленьне на фальшывых каштоўнасьцях кшталту «Лініі Сталіна».

Групавы сэанс

Вядома, людзям даводзіцца часам мяняць перакананьні. Мы памятаем,

як учораўшнія выкладчыкі гісторыі КПСС становіліся прапагандыстамі «перастройкі». І наадварот — як учораўшнія апантаньні прыхільнікі дэмакратыі і змагары з камуністычным рэжымам рабіліся адэптамі аўтарытарызму. Калі гэтакі «плюралізм» назіраецца ў мазгах прыватнага чалавека — гэта праблема ягоныя. А калі гэтаму чалавеку даверыць буйныя СМІ альбо міністэрства?

І што цікава — размова ж не вядзецца пра тое, каб саджаць людзей за былыя перакананьні (калі толькі яны ня здзейсьнілі крымінальных злачынстваў), а толькі пра тое, каб абмежаваць уплыў учораўшніх ідэйных функцыянераў у грамадстве, якое хоча скончыць са спадчынай таталітарызму

(Польшча, Прыбалтыка, іншыя краіны Цэнтральнай Эўропы). А колькі ж эмоцыяў і крыку ў нас вакол тэмы лострацыі як чагосьці антыгуманнага й несправядлівага.

У Беларусі, як вядома, нягледзячы на намаганьні апазыцыі на пачатку 1990-х гадоў, закон аб лострацыі ня быў прыняты. І што грамадства выйграла ад гэтага? Славутую стабільнасьць? Магчыма. А які маральны і псыхалягічны ўрок атрымала маладое пакаленьне? Вельмі прасты — усе размовы пра злачынствы сталінскага рэжыму, пра мільёны ахвяраў рэпрэсіяў, аказваецца, нічога ня варта. Бо ніхто ж з былых кіраўнікоў ГУЛАГу ці КГБ ня быў прызнаны вінаватым у злачынствах, ня быў асуджаны адкрытым судом. Тым больш, ніхто зь іх не пакаяўся ў злачынствах. І не пакаецца, вядома.

КДБ на сваім сайце нават само сябе (то бок, сваіх былых супрацоўнікаў) абвесьціла ахвярай «парушэньняў сацыялістычнай законнасьці». Інакш кажучы, гэтая нейкая варожая інфэрнальная сіла (ворагі народу?), а не органы ўнутраных справаў і дзяржбясьпекі расстрэльвалі былых чэкістаў, камуністаў і яшчэ сотні тысяч ні ў чым не вінаватых грамадзянаў, зьнішчылі 90 працэнтаў беларускай інтэлігенцыі.

Размова, яшчэ раз варта падкрэсьліць, не пра пакараньне. Размова пра яго няўхільнасьць. Судзьдзя Бальтазар Гарсон у свой час выдаў ордэн на арышт Піначэта не таму, што ён яго ненавідзеў, а таму, што ён абавязаны быў зрабіць гэта паводле гішпанскага закону. У суд зьявіліся сваякі ахвяраў піначэтаўскага рэжыму. Магчыма, ім лепей было прамаўчаць? Лепей было прамаўчаць жонкам і сваякам зьніклых у Аргентыне падчас вайсковай дыктатуры — тады ў краіне была б стабільнасьць. Лепей маўчаць мацярам Бэслану, на вачах якіх фэдэралы зьнішчылі дзяцей у школе разам з тэрарыстамі. Пагадзіцца з тым, што ў Беларусі няма вінаватых у зьнікненьні вядомых палітыкаў, што ў нас няма палітзьявольных.

Вядома, нам зручней ня ведаць іхных імёнаў. Таксама, як зручна ня ведаць імёнаў катаў і даносчыкаў. Інакш бы мы і яны адчувалі псыхалягічны дыскамфорт. Паколькі мы ня ведаем імёнаў былых сексотаў, значыць — яны па-ранейшаму сярод нас.

І ўсім спакойна. Усё спакойна. Сэанс псыхатэрапіі скончаны.

Школьнікам паказваюць «Шчыт Айчыны» без купюраў

Найбольшую цікавасць у маладой аўдыторыі выклікаюць пікантныя сцэны зь фільму.

Фільмы ў школы Меншчыны прывозяць часта. Абавязковымі для наведвань-

ня зьяўляюцца стужкі, знятыя паводле твораў, уключаных у школьную праграму. Дзеля «Шчыта Айчыны» ў адной са школаў заняты нават скарацілі. Пайшла пагалоска, што фільм прывезлі на загад са сталіцы — нібыта парупіўся ідэялігічны аддзел Адміністрацыі прэзідэнта.

На паказ пазганялі школьнікаў, пачынаючы зь пяціклясьнікаў. За квіток давялося аддаць па 700 рублёў. Цікава тое, што ні настаўнікаў, ні адміністрацыю школы не папярэдзілі, што фільм зьмяшчае эратычныя сцэны. Аператар акурат падчас аднаго з такіх эпізодаў выйшаў пакурыць. Настаўнікі ня ведалі, як спыніць фільм, а дзеці былі гэтаму толькі радыя.

Цяпер у райцэнтрах Меншчыны анансуюцца льготны паказ «Шчыта Айчыны». Без узроставых абмежаваньняў.

Пільны

Ватыкан асучасніў сьпіс сьмяротных грахоў

Праз паўтары тысячы гадоў Ватыкан вырашыў прыстасаваць сьпіс сьмяротных грахоў да эпохі глябалізацыі. Да сьмяротных грахоў адносяцца забойства, выкарыстаньне кантрацэптываў, аборт, ілжэсьведчаньне, шлюбная здрада і інш. Біскуп Джанфранка Джыроці, кіраўнік Апостальскага трыбуналу, падкрэсліў, што сьвятарам неабходна браць да ўвагі «новыя грахі, якія зьявіліся на даяглядзе чалавечтва ў сувязі зь няспынным працэсам глябалізацыі». Да сьмяротных грахоў таксама цяпер адносяцца ўжываньне наркотыкаў і сацыяльная несправядлівасьць, празь якую ўзьнікае галечка. Зь ягоных словаў, у цэнтры ўвагі Ватыкану па-ранейшаму застаюцца такія сьмяротныя грахі, як абарты і гэдафілія.

Жыхар Магілёва памёр ад голаду

Хуткая забрала яго з убогага жытля ў прыватным сэктары. Доктары канстатавалі крайнюю ступень зьявіленьня. Пацыент гадоў сарака прызнаўся, што нічога ня еў тры дні, ды і да гэтага харчаваўся больш чым мізэрна. Вывесці небарак з цяжкага стану дактары так і не далі рады. Ён памёр у бальніцы ўсяго празь некалькі гадзін пасля таго, як туды паступіў.

Згарэла хата? Плаці штраф!

Пракурор Пінскага раёну Іван Наскевіч падтрымаў пажарнікаў у патрабаваньні спаганяць з пагарэльцаў грашовыя штрафы і кампэнсацыі за выезд на пажары. У Пінску пачаліся суды. Цяжка бачыць, як трасуцца рукі і кояцца сьлёзы ў пагарэльцаў. Некаторыя зь іх увогуле ўцякаюць з залі паседжаньня, клянучь дзейную ўладу... Дымава, Агнеўка, Папялішкі, Пагарэлка, Пекла, Перунова, Двор-Жары, Гарэліца, Гарэлы Бор, Пагарэлы Востраў... Больш як 800 вёсак у Беларусі маюць назвы, якія так ці інакш паходзяць ад памяці пра пажары. Тут цяпер можна пачуць пра шматлікія прыклады салідарнасьці грамады ў дапамозе пагарэльцам. Але не было яшчэ ў гісторыі беларускіх вёсак прыкладаў, каб пагарэльца цягнулі ў суд і адбіралі на штрафы грошы, якія зьбіраюць для яго аднавяскоўцы.

У беларускай бульбы зьявіліся канкурэнты

У лідэраў па спажываньні бульбы — беларусаў — зьявіліся сур'езныя канкурэнты. Радзімай бульбы зьяўляецца Пэру, дакладней, Альтыпліяна — тэрыторыя сучасных Пэру і Балівіі. Тысячагодзьдзямі бульба складала аснову рацыёну народаў Андаў. У Пэру каля 2800 гатункаў бульбы — больш, чым у любой іншай

краіне. Наўрад ці якая гародніна была прадметам такой жарсыці і паэзіі, як бульба. Карнавал, стракатыя строі, традыцыйныя танцы і музыка — у гонар бульбы. І ўсё гэта пад вокліч «La papa es Peruana» — «Бульба — пэруанка». Пэруанскі ўрад плянуе вывесці сваю бульбу і на міжнародны рынак. Разнастайнасьць колераў і форм, вітаміны, амінакіслоты — вось канкурэнтныя перавагі пэруанскай бульбы ў параўнаньні зь белай, якую можна знайсці ў кожнай беларускай хаце.

Наўлоўны злодзей зь пяцьцю цялятамі

Невядомы залез ноччу ў цялятнік саўгасу-камбінату «Мір», што ў Баранавіцкім раёне, і выкраў пяць цялят. Гаспадарцы нанесеньня страты памерам 20 млн рублёў. Злодзея, можа, і знойдуць, а цялят — наўрад ці.

Рагачоўскія Ньютаны

Двое інвалідаў зь вёскі Стары Доўск Рагачоўскага раёну, якім спатрэбілася цэгла, вырашлі яе здабыць з будынку старой кацельні. Калі пачалі выбіваць цэглу са сьцяны, на іх упалі дзьве жалезабэтонныя пліты. Мужчыну і жанчыне выдавочна папанцавала, бо пліты, зьбіўшы іх на зямлю, за нешта зачэпіліся і, навіснуўшы над імі, прыціснулі так, што абое апынуліся ў палоне. Вызвалілі іх адтуль супрацоўнікі МНС. Мужчына з чэрапна-мазгавой

траўмай апынуўся ў бальніцы, а жанчына перанесла стрэс.

Патоп можа прыйсьці раней за Апакаліпсіс

Расейскія ратаўнікі дзяжураць ля сэктанцкай зямлянкі ў Пензенскай вобласьці, у якой ужо больш за чатыры месяцы чакаюць канца сьвету і 12 нашых суайчыннікаў. Гэта звязана з інтэнсіўным таяннем сьнегу. Пакуль рэальнай пагрозы затапленьня зямлянкі няма, аднак сытуацыя можа зьмяніцца ў любы момант.

У Таджыкістане зьнеслі апошні помнік Леніну

2 сакавіка ў Душанбэ быў дэмантаваны апошні помнік Уладзіміру Ўльяну-Леніну. На думку гарадзкой улады, помнік не пасуе цэнтральнаму парку культуры, бо ягонае імя і дзейнасьць не звязаныя з таджыцкай культурай. Месца Леніна зойме клясык таджыцкай літаратуры Рудакі. Паколькі скульптура Леніна зьяўляецца творам мастацтва, вырашана перадаць яе ў мастацкі фонд.

Паводле радыё «Рацыя», «Звязда», «Магілёўскія вядомасці», BulletinOnline.org, ont.by, «Мінск-навіны», generation.by, Сусвет.Інфо, «Коммерсантъ», IA REGNUM

4 сакавіка

Канстытуцыйны суд адмовіў вернікам

Канстытуцыйны суд ня будзе разглядаць прапановы зьменаў у рэлігійным заканадаўстве краіны, пад якімі падпісалі больш за 50 тысячаў беларусаў, гаворыцца ў адказе, накіраваным з суду ў адміністрацыю пратэстанцкай царквы «Новае жыццё». У адказе падкрэсліваецца, што грамадзяне ня могуць выступаць з прапановамі да Канстытуцыйнага суду, а таму вернікам прапаноўваецца зьвярнуцца да ўраду ці прэзідэнта з просьбаю выступіць з такой ініцыятывай.

5 сутак за расьцяжку «Свабоду Казуліну!»

Суд Цэнтральнага раёну Менску арыштаваў на 5 сутак актывіста сацыял-дэмакратычнай партыі «Грамада» **Аляксея Марозава**. Яго затрымалі 1 сакавіка за вышываньне расьцяжкі: «Свабоду Казуліну!».

Судзьдзя не прызнала жалобную акцыю пікетам

Судзьдзя Чыгуначнага райсуду Віцебску **Ала Бардзюкова** скіравала на дапрацоўку пратаколы, складзеныя на актывістаў **Алену Залескую** і **Барыса Хамайд**, якія 25 лютага зладзілі акцыю памяці Ірыны Казулінай. Міліцыянткі расцанілі гэты дзеяньні як несанкцыянаванае пікетаваньне. Судзьдзя ня стала разглядаць складзеныя міліцыянтамі пратаколы, бо ня ўбачыла ў матэрыялах складу апісаннага правапарушэньня. Пратаколы яна загадала адправіць у РУУС, каб там іх або дапрацавалі, або ўвогуле зьнішчылі як несапраўдныя.

Справі Салаўёвай ў судзе

Крымінальную справу супраць актывісткі незарэгістраванага «Маладога фронту» **Кацярыны Салаўёвай** па абвінавачаньні ва ўдзеі ў незарэгістраванай арганізацыі перадалі ў суд. Яе адлічылі з Полацкага ўнівэрсытэту з фармулёўкай «за акадэмічную непаспяховаць».

Абшукалі партыйцаў

Каля Шчучына (Гарадзеншчына) міліцыянткі спынілі аўто праваабаронцы і грамадзкага дзеяча **Віктара Сазонава**, разам зь якім зь Менску ў Горадню вяртаўся актывіст Партыі БНФ **Сяргей Мальчык** і старшыня рэгіянальнага аддзяленьня АГП **Юры Істомін**. Міліцыянткі шукалі фальшывыя грошы. У РУУСе праваахоўнікі правялі надгляд асабістых рэчаў затрыманых, абшукалі аўто, скапіявалі партыйныя дакумэнты, у тым ліку і сьпіс гарадзенскіх кандыдатаў на парлямэнцкія выбары.

5 сакавіка

Пасадзілі за налепкі

Моладзевага актывіста **Максіма Сяргейца** суд Цэнтральнага раёну Менску прысудзіў да 5 сутак арышту за распаўсюд налэпак з запрашэньнем адсьвяткаваць Дзень Волі. Паводле сьведкаў, затрыманых разам зь ім, 4 сакавіка пасяля затрымання хлопца зьбілі ў пастарунку. Судзьдзя **Тацяна Паўлючук** абвінаваціла актывіста паводле арт. 23.34 КаАП — «Парушэньне правіл арганізацыі масавых мерапрыемстваў». Сьведкамі на судзе выступалі супрацоўнікі Цэнтральнага аддзелу аховы **Мікалай Янушкевіч** і **Вадзім Губараў**.

Міліцэйскі пагром у Бабруйску

У Бабруйску два міліцыянткі ўварваліся ў хату грамадзкага актывіста **Ігара Ходзькі**. Адзін зь іх прадставіўся лейтэнантам **Тоўсьцікам**, другі не назваўся. Міліцыянткі не прад'явілі ніякіх папераў і дакумэнтаў, што давалі ім права праводзіць вобшук. Знайшоўшы некалькі нумароў газэты «Свабода», госьці выклікалі падмогу. Са словаў І.Ходзькі і **Аляся Чыгіра**, што быў у яго на кватэры ў той момант, супраць іх спрабавалі ўжыць фізычную сілу. Міліцыянткі, як сьведчаць актывісты, перавярнулі ў пакоях усю мэблю, і зьнеслі з сабой пачак газэтаў.

6 сакавіка

«Адзін сьвет-2008» у Горадні наведлі ідэоляг і пажарныя

Галоўны ідэоляг Горадні **Сяргей Дубавец** і прадстаўнікі МНС наведлі адкрыцьцё фэстывалю фільмаў «Адзін сьвет-2008» у памяшканьні Таварыства беларускай школы. Чэскага пасла **Ўладзімера Румла**, які адмыслова наведаўся ў Горадню падзеля ўдзелу ў адкрыцьці фэстывалю, падчас экскурсіі па горадзе ўвесь час здымалі на камэру незнаёмцы ў цывільным.

Жалезьнічэнку пакінулі ў войску

Судзьдзя Цэнтральнага райсуду Гомелю **Жанна Андрэйчык** не падтрымала скаргі маці актывіста і прызнала законным адлічэньне Зьмітра з Гомельскага ўнівэрсытэту. Нагадаем, 22 студзеня З. Жалезьнічэнку паўторна адлічылі з Гомельскага дзяржаўнага ўнівэрсытэту, пасля таго як 16 студзеня ён быў адноўлены паводле пастановы суду. 25 студзеня тэрмінова быў пакліканы ў войска. Цяпер ён служыць у чыгуначных войсках.

Шчукін таксама невыязны

Дэмакратычны актывіст **Валер Шчукін** ня змог выехаць у Нямецчыну празь беларускую мяжу — памежнікі паведамілі яму, што ягонае прозьвішча пазначана ў сьпісе невыязных. У Нямецчыну ён усё ж патрапіў праз Расею.

КДБ дзейнічае праз ваенкаматы

Супрацоўнікі УКДБ па Гомельскай вобласьці спрабавалі дапытаць актывіста моладзевай арганізацыі «Грамадзянскі форум» **Андрэя Стрыжак** ў будынку Рэчыцкага ваенкамату. Двое незнаёмых прадставіліся супрацоўнікамі КДБ **Сяргеям Аляксандравічам К.** і **Юр'ем Анатолевічам Ф.** Калі Стрыжак адгуктаркі адмовіўся, апэратыўнікі далі яму нумар тэлефону дзяжурнага КДБ па Рэчыцкім раёне. Два тыдні таму ў Жыткавіцкі райваенкамат «для ўдакладнаваньня некаторых пытаньняў» выклікалі актывіста «Грамадзянскага форуму» **Аляксандра Бандзюка**. Невядомы, які прадставіўся супрацоўнікам КДБ, прапанаваў маладому чалавеку маральную і матэрыяльную падтрымку грамадзкай арганізацыі наўзамен на супрацоўніцтва. Са словаў А.Бандзюка, ён адмовіўся ад супрацоўніцтва, больш зь ім на кантакт ніхто не выходзіў.

9 сакавіка

Зноў затрымалі кіраўніцтва «МФ»

Гэтым разам Цэнтральная рада арганізацыі праходзіла ў сталічным мікрараёне Серабранка на офісе Беларускага кангрэсу дэмакратычных прафсаюзаў (БКДП). Нездзе а 13.30 у офіс уварваўся спэцназ, былі затрыманыя 32 чалавекі: сярод іх **Зьміцер Дашкевіч**, **Зьміцер Хведарук**, **Артур Фінькевіч**, **Наста Палажанка**. За некалькі гадзін усіх, апроч **Арцёма Дубскага**, адпусьцілі. Арцём праходзіць як абвінавачаны ў справе аб масавых беспарадках 10 студзеня. Яго дапыталі ў якасьці абвінавачанага і адпусьцілі. Раней масавае затрыманьне сяброў Цэнтральнай Рады МФ адбылося 16 лютага. Пасьля некалькіх гадзін утрыманьня ў РУУС Менскага раёну тады ўсе таксама былі адпушчаныя без складаньня пратаколаў.

10 сакавіка

Скрабцы аб'явілі галадоўку

Былы дэпутат парлямэнту **Сяргей Скрабец** і ягоны малодшы брат **Аляксандар** абвясьцілі бестэрміновую галадоўку. Яны патрабуюць ад А.Лукашэнькі неадкладна вызваліць палітвязьняў **Аляксандра Казуліна**, **Андрэя Кіма**, **Сяргея Парсюкевіча**.

Пастара царквы «Новае жыццё» аштрафавалі

Суд Маскоўскага раёну Менску аштрафаваў пастара царквы «Новае жыццё» **Вячаслава Ганчарэнку** на 250 тысяч рублёў. Яго абвінавацілі ў невыкананьні прадпісаньняў пракурора. Пры канцы 2007 прадстаўнікі розных інстанцыяў намагаліся прайсьці ў будынак царквы, але вернікі заявілі, што пакуль ня вырашыцца канфлікт з уладамі, ня пусьцяць чужых.

Сьмяротнікі па волі ДАІ

Каб спыніць нецвярозага кіроўцу, які нёсся па трасе Менск—Мікашэвічы з хуткасцю 180 км/г, інспэктары ДАІ перагарадзілі дарогу легкавымі аўтамабілямі, не высаджышы адтуль людзей.

«Нас выкарысталі як жывую загарадку»

Здарэнне адбылося 2 сакавіка на 8-м кілямэтры трасы Менск—Мікашэвічы. Як паведамляе газета «Автобизнес-Weekly», каб затрымаць парушальніка, што на вялікай хуткасці 40 хвілінаў уцякаў ад міліцыянтаў са Слуцку ў кірунку Менску, інспэктары ДАІ проста спынілі на дарозе некалькі легкавікоў. Са словаў людзей, што знаходзіліся ў машынах, ім не дазволілі выйсці з аўто. Парушальнік на вялікай хуткасці ўрэзаўся ў адзін з аўтамабіляў і зачпіў другі. У машыне, на якую прыйшоўся самы моцны ўдар, знаходзілася трохгадовае дзіця. У выніку сутыкнення некалькі чалавек пацярпелі, адзін атрымаў чэрапна-мазгавую траўму. Пацярпелыя сьцьвярджаюць, што ДАІшнікі мелі два спецаўтамабілі, але не скарыталіся імі. Кіраўнічка Цэнтру правоў чалавека, адвакатка Вера Страмкоўская, паведаміла «НН», што 11 сакавіка ўдзельнікі ДТЗ звярнуліся да пракурора Менску са скаргай на дзе-

яньні супрацоўнікаў ДАІ.

Зачараванае кола

Кіроўца аўто, за якім гналіся ДАІшнікі, атрымаў цялесныя пашкоджанні і знаходзіцца ў адной з менскіх бальніц. Пацярпелі таксама тое ягонае пасажыраў. Кіроўца раней прыцягваўся да крымінальнай і адміністрацыйнай адказнасці, у тым ліку і за кіраваньне аўтамабілем без пасведчання кіроўцы.

Ва Ўправе ДАІ Менскай вобласці карэспандэнту «НН» паралі звярнуцца ў аддзел агітацыі і прапаганды. Супрацоўнік аддзелу адказаў, што інцыдэнтам займалася ДАІ гораду Менску. Дзяжурны менскага гарадскога ДАІ паведаміў, што трэба звяртацца ў аддзел агітацыі і прапаганды, маўляў, там будзь усё ведаць. Супрацоўніца аддзелу заявіла, што пра аварыю на 8-м кілямэтры трасы Менск—Мікашэвічы даведлася ад журналістаў, якія сёння пачалі званіць. Паводле яе словаў, 8-ы кілямэтар вышэйпамянёнай дарогі адносіцца да кампэтэнцыі абласной управы ДАІ, а таму па камэнтары трэба звяртацца менавіта туды.

Гэтая машына прыняла на сябе асноўны ўдар.

Кола замкнулася.

«Кіроўцы няправільна зразумелі»

Супрацоўнікі ДАІ не спрабавалі стварыць шчыт зь легкавых аўтамабіляў грамадзян на трасе Менск—Мікашэвічы. Пра гэта ў сераду заявіў на брыфінгу намесьнік Упраўлення Дзяржаўтаінспэкцыі МУС палкоўнік Ігар Ваніцкі.

Паводле ягоных словаў, сутыкненне аўтамабіля «Фальксваген Гольф», за рулём якога ехаў п'яны кіроўца, з машынамі людзей, што ехалі ў Менск, а таксама аўтамабілямі супрацоўнікаў ДАІ, адбылося ў выніку таго, што кіроўцы грамадзянскіх аўто, спыніўшы свае транспартныя сродкі, няправільна зразумелі жэст супрацоўніка ДАІ, які патрабаваў пра-

цягваць рух у кірунку Менску.

Навумай: вінаватых пакараюць

Тым часам кіраўнік Міністэрства ўнутраных справаў Уладзімер Навумай заявіў пра гатоўнасць пакараць супрацоўнікаў ДАІ, якія паставілі пад сьмяротную пагрозу жыццё людзей, паведамляе «Інтэрфакс».

«Неўзабаве матэрыялы разгляду па дадзеным факце, які праводзіцца ў рамках МУС, будзь перададзены ў пракуратуру. Адначасова пракуратура вядзе разгляд у сувязі са зваротам пацярпелых у дадзеным інцыдэнце грамадзян. Калі вінаватымі апынуцца супрацоўнікі ДАІ, яны будзь, безумоўна, пакараныя», — заявіў міністар.

Сямён Печанко

Згодна з п. 9.12 арт. 3 «Правы і абавязкі кіроўцаў» Правілаў дарожнага руху, кіроўца абавязаны прадставіць транспартны сродак для вызвалення праезнай часткі дарогі ад пашкоджаных у выніку ДТЗ транспартных сродкаў, а таксама дастаўляць на спраўным транспартным сродку супрацоўнікаў праваахоўных органаў для выканання неадкладных службовых абавязкаў, звязаных з пераследам асобаў, падазраваных у здзяйсненні злачынстваў, у выпадку прыняцця памянёнымі супрацоўнікамі належных мераў бяспекі кіроўцы і пасажыраў транспартнага сродку.

Месяца здарэння.

Вялікі дзякуй

Тамары К. з Менскага раёну.

Яніне М. з Берасця.

Юр'ю Б. з Кобрынскага раёну.

П.Г. з Мастоўскага раёну.

Вользе А. з Любанскага раёну.

Аляксею Ш., Алесю Б., Вячаславу С. з Баранавіцкага раёну.

А.Дз. з Магілёва.

Раману М. з Маладэчанскага раёну.

Іосіфу Д. з Сьвіслацкага раёну.

Аляксандру С., Уладзімеру В. з Горадні.

Мікалаю Ж. з Мазырскага раёну.

А.Г. з Кіраўскага раёну.

Анатолю І. з Чэрвеньскага раёну.

Леаніду М. з Клімавіцкага раёну.

Генадзю Л. з Гомелю.

Сяргею К. з Чашніцкага раёну.

В.Н., А.С., Ільі А., В.М., Аляксандру М., Д.Л., Надзеі М., Кірылу М., Тацяне П., Уладзімеру Г., Аляксею К., Аляксею П., А.Б., М.Г., Настасьі Ж., Эдуарду К., А.З., Д.К., М.Б., Галіне Т., Людміле М., Аляксандру Ф., Віктару Б., Алегу А., Ніне К., Багуславу У., Зіне К. з Менску.

Франц Сіўко.
Дзень Бубна. —
Менск: Логвінаў,
2008. — 276 с.

Замаўляйце кнігі сэрэйі
«Кнігарня «Наша Ніва»

праз т.:
(029) 505-39-11,
(029) 126-36-87

або праз e-mail:
knihi@me.by

ПАВЕДАМЛЕНЬНЕ

ПВУП "Суродзічы", УНП 190 786 828
МГД ААТ "Белінвестбанк", вул. Калектарная, 11, Менск, код 764

Рахунак атрымальніка **3012 206 280 014** Асабовы рахунак

(прозьвішча, імя, імя па бацьку, адрас)

Від аплаты				Дата	Сума
За газэту "Наша Ніва"					
Агулам					

Касір

КВИТАНЦЫЯ

ПВУП "Суродзічы", УНП 190 786 828
МГД ААТ "Белінвестбанк", вул. Калектарная, 11, Менск, код 764

Рахунак атрымальніка **3012 206 280 014** Асабовы рахунак

(прозьвішча, імя, імя па бацьку, адрас)

Від аплаты				Дата	Сума
За газэту "Наша Ніва"					
Агулам					

Касір М.П.

Каб штотыдзень атрымліваць газэту,

дасылайце адрасы і грошы за газэту. Кошт на месяц — 8 тыс. рублёў.

1) Просім усіх ахвотных чытаць газэту паведамляць у Рэдакцыю свае адрасы і тэлефоны. Гэта можна зрабіць праз: тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32, (029) 618-54-84, e-mail: dastauka@nn.by, паштовы адрас: 220050, г.Менск, а/с 537.

2) Просім у блянку банкаўскага паведамленьня ці паштовага пераказу дакладна і разборліва пазначаць адрас, у тым ліку паштовы індэкс і код пад'езду.

Час глухіх

Піша Аляксей Фралоў.

Пікеты, зборы подпісаў, нарады, кансультацыі, перформансы... Усё было, але найчасцей — безвынікова. У нас цяпер што ні пішы, ні крычы — нічога. Пад экскаватар кладзіся — пераедзе ды не заўважыць. Сёння лёгка жыць толькі з завязанымі вачыма, у сваіх мроях, у «залостроўі». А ў каго мрояў няма, таму хутчэй трэба даць набор віртуальных «кампутарных прыставак» (чым тэлебачаньне не такая прыстаўка), каб камфортна пачувацца.

Але ж азірнемся навокал. Толькі тое, што цяпер, толькі тое, што навідавоку ў менчукоў, — прыводзіць у здранцвенне і роспач. Жахаецься і ад маштабнасці, і ад цыннізму ды неадступнасці, зь якой крочаць гэтыя тэрмінатары па гістарычным Менску, па тых рэштках старога. Але самае страшнае — абьякавасць і неразумьне людзей. Толькі тады, калі гэта жыцьцёва кранае іх — яны ажываюць і пачынаюць дзейнічаць, як зварухнуліся жыхары вуліцы Маркса.

«Пацёмкінская, Бубноўская, Фасадная, Экскаватарная рэстаўрацыя» — якія толькі паняткі ні прьдумвалі неабьякавыя спецыялісты, каб назваць гэтую праблему. Мне здаецца, тут трэба паставіць дыягназ: «Духоўная анэмія ў спалучэньні зь цемрапальскім невуцтвам». Менавіта гэта галоўныя ворагі нашай спадчыны — халодная абьякавасць і страта адчувальнасці, дрымучая не-

Аляксей Фралоў

краязнаўца, музыка, удзельнік кампаніі ў абарону старога Менску

пісьменнасць, цемра народная. Праблема ня новая. Вялікі Багдановіч з абурэньнем пісаў: «Народ, беларускі народ! Ты — цёмны, сыляпы, быццам крот. Табою ўсягды пагарджалі, Цябе не пушчалі зь ярма І душу тваю абакралі, — У ёй нават мовы няма». А ў іншым вершы, з болям: «Краю мой Родны!... Столькі ты зносіш нядолі... Жалем сыіскаюцца грудзі!... Усюды панурья людзі...».

Але ўзьнёсла-мажорна пісаў клясык калісьці пра нашу архітэктурную спадчыну: «Каб залячыць у сэрцы раны, Забыць пра долі цяжкі глум, Прыйдзіце да касьцёла Ганны, Там зьнікнуць сыцені цяжкіх дум». А яшчэ: «Толькі ў сэрцы трывожным пачую За краіну радзімую жах, — Ўспомню Вострую Браму сьвятую І ваякаў на грозных канях...». Эх, дарагі Максіме! Чароўны віленскі касьцёл сьв. Ганны ды Вострая Брама цяпер апынуліся за мяжой (можа, таму яшчэ і стаяць), а тут у нас ужо іншая гісторыя. Тут забылі, адракліся, прадалі і аддалі...

Толькі пералік разбурэньняў за апошні час у Менску ўражае: амаль цэлы квартал паміж Нямігай і Рэвалюцыйнай альбо ўжо катэджызаваны, альбо «ў працэсе». Уся вуліца Гандлёвая (усё ж, сымбалічная назва) у тым жа «працэсе». Мала што засталася ад дому былога кляштару бэрнардынак у пачатку цяперашняй вуліцы Кірыла і Мятода, што стаіць тут яшчэ зь раньняга барока. Дый наагул, той кляштар, яго аб'ём і абрысы мы ўжо слаба бачым у панараме старога гораду, прынамсі, з боку Сьвіслачы: яго закрылі новенькія корпусы будучай праваслаўнай Духоўнай акадэміі. Для яе патрэбаў перадалі таксама дом № 27 па

Гандлёвай, што выходзіць на Нямігу каля тралейбуснага прыпынку. Неўзабаве ён быў разбураны «до аснованья, а затым...», канечне, «адноўлены» з зашклёным лесьвічным пралётам у стылі «Нацыянальнага дыямэнту». А хутка ўсё гэта хараство ўпрыгожыць, не — укарануе залацістая цыбулінка, як сымбаль неўміручай інтэграцыі. Ня важна, што гэта зусім не беларускі элемент праваслаўнай храмавай архітэктуры. А мо наадварот — важна! Для генэрал-губэрнатары Мураўёва, прынамсі, так было. Памятаеце ягоньны словы: «Што не зрабіў расейскі штых, тое зробіць расейская царква і школа».

Да дзвюх антыбеларускіх інстытуцыяў Мураўёва можна дадаць сёння яшчэ і трэцюю — ужо нашу, айчынную — «рэстаўрацыю». І што казаць пра Менск. А Горадня, а... Апатэозам рэстаўрацыі нядаўна стала поўнае разбурэньне корпусу-галерэі Нясьвіскага замку, адной з

асноўных і найцікавейшых у мастацкім і гістарычным пляне частак палацу Радзівілаў, найважнейшага помніка гісторыі і культуры Беларусі, помніка сапраўды сусьветнага значэньня. No comments! Толькі што скажа ЮНЭСКО? Няўжо павесіць ганаровую пыльдачку на тую адзіную фасадную сьцэначку звонку, якая яшчэ пакуль засталася, каб сорам прыхваць?

Што ж стаіць за такімі фасадамі? Анічога! Асабліва красамоўна гэта выглядае падчас вялікай айчынай рэстаўрацыі. Хацеў сказаць — «вайны» (так выглядае і такія наступствы мае), але ж тут не вайна. «Рэстаўрацыя»! Ужо потым, калі ўжо адбудаваны з нуля бяздушны муляжык — ня так уражае. Стаіць нейкі аб'ём са шклопакетамі, адчуваецца, што нешта ня тое, няма духу старога места, чагосьці бракуе. Але звычайнаму чалавеку цяжка разабрацца — чаго. Адчуваньне толькі ёсьць, што гэта пад-

робка, што цябе падманваюць! Толькі прафэсіяналы або людзі неаб'яжывыя ведаюць ці адчуваюць усю велічыню стратаў той аўтэнтыкі, якая больш ніколі ня вернецца.

Людзі Беларусі! Падыдзіце ў гэтыя дні да дому В.Дуніна-Марцінкевіча ў Менску на вул.Койданаўскай (Рэвалюцыйнай). Ушануйце клясыка айчынай літаратуры якраз на ягонае 200-годзьдзе! Ускладзіце кветкі ці вянкi ў памяць пра дом пісьменьніка ў той катлаван, што на яго месцы. (А во пэрформанс быў бы, Алесь Пушкін пазайздросьціць.) Палова будынку № 14 ужо адноўленая, а палова («ў працэсе», разам з суседнім будынкам № 12. Раней падобнае здарылася з домам яшчэ аднаго беларускага клясыка XIX ст., сябра Дуніна-Марцінкевіча — кампазытара Станіслава Манюшкі.

Палобуйцеся на ўжо «адноўленья» шэдэўры Верхняга гораду, «старасьвецкія» шклопакеты ды вытанчаныя «ляшныя» гзымсы ў барочнай (прабачце, барачнай) тэхніцы муроўкі «цэгла на цэглу», то бок цапу-лапу. А яшчэ ж у 1950-я ў Менску былі прафэсіяналы, што хо-

раша «цягнулі» гзымсы — паглядзіце на будынку праспекту Скарыны ды іншыя, з «гораду СОНца». Умелі і рабілі! Сапраўды зь любоўю будавалі сваю мару, свой горад (згодны з фотамастаком і пісьменьнікам Артурам Клінавым).

ПадСУМоўваючы свае развагі, скажу, што ўжо даў-

но насыеў час у Беларусі ўзнагароджваць у галіне рэстаўрацыі. Канечне, можна нават і мэдалём Ф.Скарыны. Яму ўсё роўна ўжо не баліць. І намінантаў будзе шмат.

Толькі на зваротным баку мэдаля прапаную прыгожа выправіраваць экскаватар — галоўны інструмэнт «рэстаўратараў», альбо маляўнічую

руіну фасаду з разяўленай ямай унутры, дзе нічога, дзе ўсё вырвана з падмуркам, з каранем, з сэрцам. А яшчэ можна там выправіраваць сыпіс адрэстаўраванай, чытай — зьнішчанай за апошні час, спадчыны. Але ж вялікі будзе сыпіс! Ну і мэдаль, адпаведна, таксама вельмі вялікі.

Фота аўтара

Жанчына-легенда

Яна пайшла да пасла адной з самых магутных дзяржаваў сьвету. Ня стала казаць пра дыктатуру і дэмакратыю, а выдыхнула: «Калі ён памрэ, я памру таксама, бо не змагу безь яго жыць». **Уладзімер Някляеў** — пра **Ірыну Казуліну (Сабалеўскую)**.

Яе муж, палітвязень, аб'явіў галадоўку, патрабуючы, каб пытаньне пра ягоную краіну, дзе найпершыя міні каштоўнасьці названыя чарка ды скварка, было разгледжанае ў Радзе Бяспэкі ААН. Калі гэтага ня станецца, ён дагаладаецца да сьмерці.

Муж галадаў тыдзень, другі, трэці, чацьверты,

пагроза сьмерці стала рэальнай. Хтосьці ўгаворваў яго спыніць галадоўку, нехта чакаў, калі ён памрэ.

Ведаючы ягоны характар, яна разумела, што ён сканае, але ад свайго не адступіцца. Трэба было яго ратаваць.

Яна пайшла да пасла адной з самых магутных дзяржаваў сьвету. Ня стала

казаць пра дыктатуру і дэмакратыю, а выдыхнула: «Калі ён памрэ, я памру таксама, бо не змагу безь яго жыць».

Пасол адной з самых магутных дзяржаваў сьвету, мусібыць, ведаў, што такое насамрэч ёсьць чалавечыя каштоўнасьці. Ён накіраваў свайму ўраду дакумэнт, у якім абгрунтаваў тэрміно-

вую неабходнасьць разгляду ў Радзе Бяспэкі ААН таго пытаньня, на якім настойваў палітвязень, што і было зроблена.

Палітвязень спыніў галадоўку.

Жанчыну, якая ўратавала ад сьмерці свайго каханага, 27 лютага 2008 году пахавалі на могілках у вёсцы Тарасава пад Менскам. З гэтага дня ў нас зьявілася месца, да якога ўсе і кожны, хто кахаў і кахае, можа прынесці кветкі.

Гэта ёсьць тое, што можа стаць легендай. А імя жанчыны з гэтай легенды — Ірына Казуліна, да шлюбу — Сабалеўская.

Уладзімер Някляеў,
Готлянд, 8 сакавіка

Незалежнасьць — не пікнік у Курапатах

Косава вачыма беларуса.

Утварэньне незалежнага Косава выклікала шквал камэнтараў, сярод якіх (гэта прыемна) былі спробы агучыць і беларускае гледзішча. На жаль, зьмест гэтых выказваньняў больш залежыць ад таго, на якім баку супрацьстаяньня «ўлада— апазыцыя» знаходзіцца камэнтатар, чым ад досьведу Беларусі ў геапалітычных пэртурбацыях. А на чым жа грунтаваць уяўленьне пра інтарэсы Беларусі, калі не на гэтым досьведзе?

Падзеі вакол Косава ня могуць цешыць зь дзвюх прычынаў: першае, гэта небяспечны прэцэдэнт перагляду межаў, па-другое, месца, дзе гэта адбылося, напайня факты эмацыйна наймацнейшым сымбалічным сэнсам.

На сымбалічна-эмацыйным узроўні насельнікаў краю аддзяленьне Косава — гэта як аддзяленьне Вільні ад Беларусі. Падабенства тут нават у тым, што новыя гаспадары — не славяне. Парыза сэрбаў выявілася ня толькі ў страце тэрыторыі ды

каштоўных эканамічных аб'ектаў, адбыўся глум з нацыянальных пачуцьцяў. Пікнік у Курапатах і зламаныя лава Клінтана — вось, што такое косаўская незалежнасьць з гледзішча сэрбаў і, думаецца, іншых славянскіх народаў рэгіёну, калі шукаць для падзеі сучасныя ёй беларускія аналёгіі.

Але абвяшчэньне незалежнасьці — гэта не пікнік. Акрамя сэрбскага, існуе больш, на маю думку, пагрозлівы, эўрапейскі й сусьветны зьмест. Улічваючы гісторыю рэгіёну — недалёкую, дваццатага стагодзьдзя, — можна параўнаць косаўскую сытуацыю з тым, што было б, калі б у Курапатах, крыў Божа, страляць пачалі, калі б на Чарнобыльскай АЭС побач з саркафагам закладалі фундамент пад чарговы рэактар старога ўзору, а побач аднавілі б тыя самыя выпрабаваньні, якія выліліся ў векапомную аварыю. Досьвед найбуйнейшай за ўсю гісторыю чалавечтва тэхнагеннай катастрофы стаіць поруч зь Першай сусьветнай вайной, а палітычныя забурэньні на Балканах моцна зьнітаваныя з

адчуваньнем агульнаэўрапейскай катастрофы.

Уражвае спакойна-зьдэклівае параўнаньне Сэрбіі з тэлефонамі «Нокія» — маўляў, кожная наступная версія таньнейшая за папярэднюю. Цяжка паверыць, што беларус, які паўтарае гэты жарт, памятае ў той момант пра знакамітыя шэсьць паветаў, Рыскую дамову і мяжу каля Койданава-Дзяржынска, далучэньне й адлучэньне Смаленшчыны й Беласточчыны (пра Віленшчыну казалася вышэй) ды іншыя факты з гісторыі ўласнае краіны.

У мяне няма сантымэнтаў да Сэрбіі, яна ня бачыцца мне нявіннаю ахвяраю і выклікае мала спачуваньня. Я кажу ня столькі пра яе, колькі пра Беларусь. Адкуль у беларуса захапленьне тым, што зноў пачаўся перадрзел земляў у самым адчувальным рэгіёне Эўропы? Радасныя пачуцьці з гэткай нагоды — на чым яны грунтаюцца?

Ці павінныя грамадзяне невялікай дзяржавы, сувэрэнітэт якой пэрманэнтна выконвае ролю закладу ў інтэграцыйных гульнях зь вялікім суседам, радавацца, што зусім недалёка іншыя вялікія дзяржавы вырашылі падправіць межы іншай невялікай краіны? Асабіста ў мяне ўдзел Эўрасаюзу ў лёсе Косава выклікае сумневы ў мудрасьці ягоных лідэраў. Калі ж казаць пра іх, эўрасаюзаўскае, стаўленьне да Беларусі, дык цяпер трэба ўдвая сьцерагчыся, каб ня мець на яго лішніх спадзяваньняў. Таньнее ня толькі «Нокія», але й давер да палітыкаў, а гэта — дрэнная прыкмета.

Сяргей Некасьцян

«Нашу Ніву»
пытайцеся на сядзібе ТБМ
кожны будні дзень ад 15.00
да 19.00.

Каталіцтва, чыстыя вуліцы і ўсе гавораць па-беларуску

Расейскія стэрэатыпы пра Беларусь. Піша Алесь Чайчыц.

Хаця расейцы лічаць Беларусь самай блізкай ім краінай, яны знаёмыя зь ёй значна горш, чым зь меней сымпатычнай большасці зь іх Украінай. Усё ж украінцы ўтвараюць другі па колькасці этнас у Расеі, а беларусы нядаўна вышлі зь першай дзясяткі найбуйнейшых нацыянальнасцяў. За апошнія гады ў расейскай грамадзкай думцы нівэляваліся, адышлі ў цень старыя, часоў БССР, побытавыя песьняроўска-бульбяна-трактарныя клішэ. Да іх зьвяртаюцца інэрцыйна, і ўсё радзей: проста Беларусь паступова знікла з інфармацыйнага фокусу расейскага абываталя ў параўнанні, скажам, з краінамі Заходняй Эўропы і Амэрыкі.

Першы ў сьвеце расейска-беларускі слоўнік і нямецкія млыны

Традыцыйна самы пашыраны і стабільны расейскі стэрэатып пра Беларусь сьцьвярджае, што беларусы – гэта тое ці амаль тое самае, што расейцы. Шкада, што і самі беларусы часта падыгрываюць гэтаму клішэ — ня столькі празь яго праўдападобнасьць, колькі праз пэўную рысу нацыянальнага характару. Гэтая ж рыса, калі б гісторыя склалася крыху іначай, не дазволіла б беларусам аспрэчваць уяўленьне пра тое, што беларусы — амаль тое самае, што палякі.

Прыгадваецца жарт з КВН, які выразна характарызуе стаўленьне расейцаў да беларусаў: маўляў, выйшаў першы ў сьвеце расейска-беларускі слоўнік, дзе адзінае адрозьненне — беларускае слова «Лукашэнка» замест расейскага слова «прэзыдэнт».

У той самы час унутры расейска-

га грамадства сустракаецца і дыя-мэтральна супрацьлеглы стэрэатып пра Беларусь — як пра заходнюю, эўрапейскую краіну. Прычына яго пашыранасьці і ў тым, што людзі схільныя распаўсюджаць на Беларусь свае веды і ўяўленьні пра суседнія зь ёй краіны. Гледзячы на кіраўніцтва Украіны ці Літвы, складана ўявіць, што А.Лукашэнка беларускай мовай не карыстаецца і, тым болей, што нацыянальная мова можа гэтак дыскрымінавацца.

У Маскве і іншых буйных расейскіх гарадох часта сустракаюцца крамы, што спэцыялізуюцца на беларускім тэкстылі ці мэблі, але належаць расейцам і аздабляюцца расейцамі. Часта на гэтых крамах малююцца сярэднявечныя замкі, млыны і ледзьве не нямецкія вясковыя хаткі, што стварае нязвыклы, хаця прыгожы і жаданы вобраз Беларусі.

Магчыма таксама, такі спэцыфічны стэрэатып адлюстроўвае пэўнае «расчараваньне» чалавека ў клішэ пра беларуска-расейскае падабенства, якое наступае ад першага павярхоўнага сутыкненьня з сапраўднай Беларусіяй: выходзіць, што беларусы адрозьніваюцца ад расейцаў і імёнамі, і мовай, і культурай, і веравызнаньнем. Адзін мой знаёмы нават сьцьвярджаў, што «Беларусь — гэта каталіцкая краіна, як Польшча ці Чэхія».

Незразумелая беларуская мова

У свой час расьсьмяшылі камэнтары расейскіх тэлежурналістаў адносна візыту беларускага кіраўніка да Уга Чавэса. «Відаць, Лукашэнка так расчуліўся, што нават перайшоў на расейскую мову», — інтрыгавалі знаёмага зь беларускай моўнай сытуацыяй гледача журналісты аднаго з цэнтральных тэлеканалаў. Тлумачэньне фразы прыйшло праз сэкунду: «Магчыма, у Вэнэсуэле

проста не знайшлі перакладчыка зь беларускай». Што да самой мовы, дык было цікава ўбачыць, як большая частка расейцаў абсалютна не ўспрымае яе на пісьме. «Украінская мова — зразумелая, а беларуская — зусім не». І сапраўды, на пісьме ўкраінская мова аб'ектыўна значна больш падобная да расейскай. Тое самае тычыцца пісьмовых сэрбскай ці баўгарскай.

У адным зь нядаўніх расейскіх экшн-фільмаў самалёт пралятае над тэрыторыяй Беларусі, і службоўцы беларускай супрацьпаветранай абароны размаўляюць міжсобку па-беларуску. Карціна, якая для сучаснай Беларусі зьяўляецца фантастычнай, расейцам падаецца цалкам натуральнай. У зусім сьвежым фільме «Cloverfield» ёсьць эпізод, дзе героі ў разбураным Нью-Ёрку сустракаюць купку замежнікаў, якія лямантуюць на нейкай незразумелай мове. У расейскай вэрсіі дубляжу замежнікі размаўляюць... па-беларуску.

Што казаць, такія забабоны выклікаюць усьмешку і нават маўклівае сарамлівае нежаданьне іх зьняпраўджаць.

Здушыць у абдымках «лепшую Расею»

Так, з аднаго боку, большасць расейцаў хацелі б, каб Беларусь была ў складзе Расеі. Гэтае тыпова расейскае жаданьне любоўна душыць суседзяў у братэрскіх абдымках праяўляецца ў дачыненні да Беларусі асабліва яскрава. Зь іншага боку, для многіх расейцаў Беларусь — гэткая недачыкальная краіна-мара, і многім бы хацелася, каб сутнасна Беларусь далучыла да сябе Расею і распаўсюдзіла сваю дабрадзейную аўру на блудную Гіпэрбарэю, што пакаялася.

Супярэчлівае ўяўленьне расей-

Алесь Чайчыц — аўтар «НН». Жыве ў Маскве.

Каталіцтва, чыстыя вуліцы, і ўсе гавораць па-беларуску

Працяг са старонкі 21.

цаў пра Беларусь — гэта нібы мара пра нейкую «лепшую Расею», населеную блакітнавокімі сьветлавалосымі славянамі пад кіраўніцтвам добрага цара, які робіць вуліцы чыстымі, платы пафарбаванымі, а пэнсіі высокімі. Яны шчыра вєраць, што ў Беларусі адбылося тое, чаго так і ня здзейсьнілася ў Расеі за яе пяцісотгадовую гісторыю, нягледзячы на несупынныя сызыфавы намаганьні кіраўніцтва: пабудова агульнага шчасьця жорсткім прэзыдэнцкім дэкрэтам. Як аўтарытэтны апазыцыйны эканаміст Дзялягін, яны з сур'ёзным выглядам разважаюць пра дасягненьні беларускай эканомікі, на іўна грунтуючыся на афіцыйнай беларускай статыстыцы ці на эўфарычных допісах маскоўскіх блогераў пра аднадзённыя паездкі ў Менск.

Стэрэатыпы не закансэрваваныя ў часе. Паступова расейскія стэрэатыпы пра Беларусь разам зь яе іміджам эвалюцыянуюць у кірунку расчараваньня. За апошнія гады зьявіўся вобраз беларусаў-гастарбайтараў: «Вот почему все мы едем в Москву — с голоду-гду-гду, с голоду-гду», сьпявалі на песьняроўскі матыў карыкатур-

ныя беларусы на чарговым расейскім гумарыстычным тэлешоў. Дзяржаўная прапаганда ў пэрыяды абвастрэньня напружанасьці з афіцыйным Менскам не ўпускае шанцу намаляваць красамоўны вобраз Аляксандра Лукашэнкі, што крадзе расейскі газ. Зрэшты, эксцэнтрычны прэзыдэнт зрабіўся самым яскравым сымбалам і ўва-сабленьем Беларусі, на вялікі

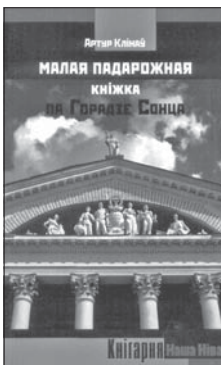
жаль, для ўсяго сьвету, а ня толькі для Расеі.

Сьмешныя і абразьлівыя, фантастычныя і змрочна-рэальныя, расейскія клішэ пра Беларусь супярэчаць адно аднаму і сьведчаць пра непраўдзівасьць аднаго, самага галоўнага стэрэатыпу — пра тое, што Беларусь і Расея маюць супольны лёс. Можна спадзявацца, што калі-небудзь згасьне крывадушны патас пра «братэрства» і «падзелены народ», і на яго месца прыйдуць сухія добрасуседзкія ўзаемапаважлівыя стасункі. Хаця ўзаемныя стэрэатыпы, канечне, будуць існаваць і ў той далёкі ад нас час.

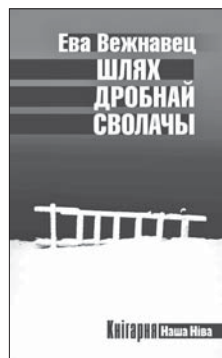

Мітынг падтрымкі ля беларускага пасольства ў Маскве ў студзені, пасля падвышэньня цэнаў на энэрганосьбіты.

з ь б я р ы « К н і г а р н ю « Н а ш а Н і в а »

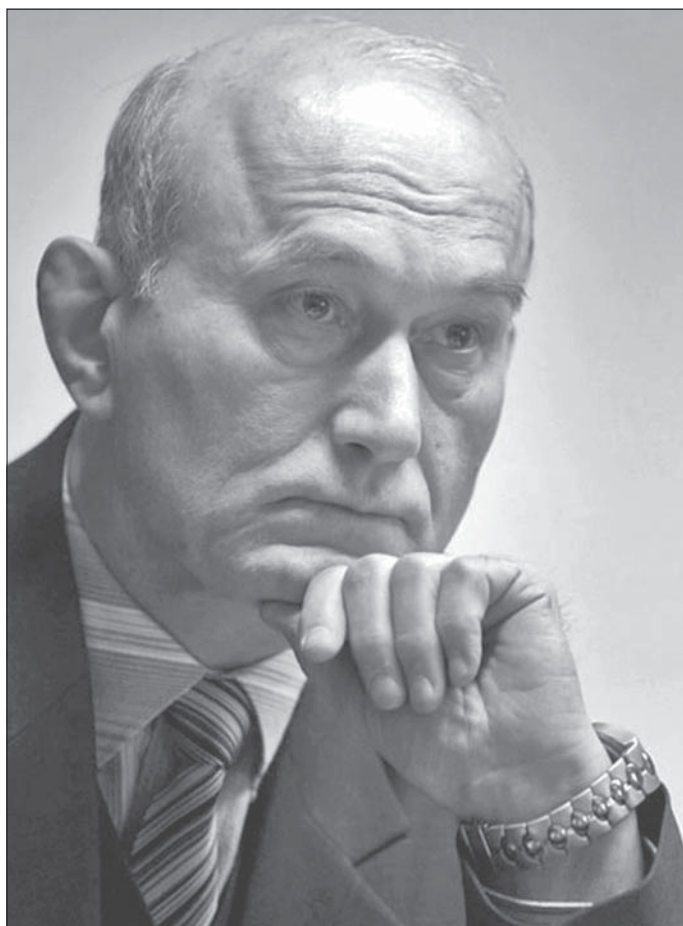
Артур Клінаў.
Малая
падарожная
кніжка па
Горадзе Сонца.
Раман

Ева Вежнавец.
Шлях
дробнай
сволачы.
Апавяданьні

Валянцін Тарас.
На высьпе
ўспамінаў.
Мэмуары

Зянон

Зянон Пазыняк наведаў Кангрэс маладой беларускай дыяспары ў Таліне. Там яго і сустрэла фотакарэспандэнтка «НН» Юлія Дарашкевіч.

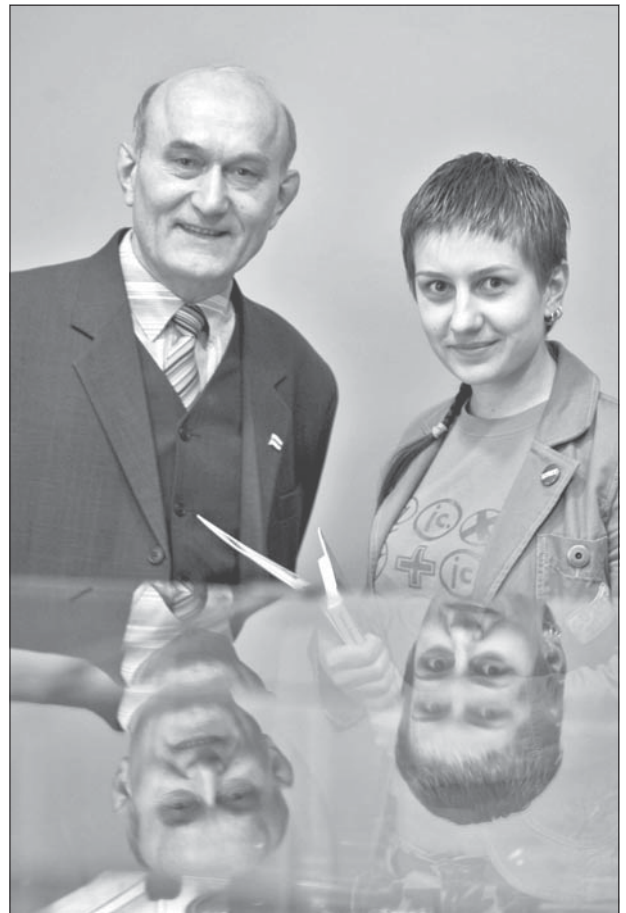

Кангрэс моладзі беларускай дыяспары

4 сакавіка ў Таліне скончыўся Кангрэс моладзі новай беларускай дыяспары з Эўропы і ЗША. У ім узялі ўдзел 25 дэлегатаў. Гэта актыўныя маладыя беларусы зь Беларусі, ЭС і ЗША.

Прысутнічалі таксама ганаровыя госці, прадстаўнікі старэйшага пакаленьня, такія, як Зянон Пазьняк, Алесь Шатэрнік. На гэтым кангрэсе быў узнагароджаны ордэнам Свабоды імя Кастуся Каліноўскага Зьміцер Дашкевіч. Ён стаў першым, хто атрымаў гэтую ўзнагароду. Заснавалі яе моладзевыя арганізацыі Беларусі і дыяспара. Ордэн зроблены з бронзы паводле праекту скульптара Алеся Шатэрніка, на адным яго баку — выява Каліноўскага, на другім — надпіс «Жыві ў свабодзе!».

Больш інфармацыі пра сустрэчу на сайце www.belmov.org

З.Пазьняк з актывісткай Плошчы Тацянай Елавай.

Падзеі на Тыморы

Піша Вацлаў Шаблінскі.

Сытуацыя ў самай маладой дзяржаве ў сьвеце — Усходнім Тыморы — аказалася ў цэнтры ўвагі не каго-небудзь, а Рады Бясьпекі ААН. Што ж там адбылося? І што гэта ўвогуле за краіна?

Выспа Тымор уваходзіць у Малы Зондскі архіпэляг і знаходзіцца на падаляку ад Аўстраліі. Насельніцтва — роднаснае абарыгенам Аўстраліі, папуасам, малайцам. Супольная саманазва — маўбэрэ.

У XVI стагодзьдзі тут зьявіліся партугальцы. Вялікі партугальскі паэт Люіш дэ Камонс казаў, што Тымор «здаўна вядомы духмянай прыгажосьцю сандалю». Пах тыморскага сандалу прывабліваў ня толькі партугальцаў. У 1859 годзе яны вымушаныя былі саступіць заходнюю частку вострава галяндцам. Так узнікла найменне «Ўсходні Тымор». Па-партугальску — «Тымор Лешці».

Партугальцы прынеслі з сабою каталіцкае веравызнаньне і сваю мову. На яе падставе выпрацавалася супольная для тубыльцаў гаворка — цетум. Аднак Партугалія, зьяўляючыся адсталай краінай, не магла шмат зрабіць для разьвіцьця сваіх калёніі, а Тымор быў яшчэ і самай далёкай зь іх. На адукацыю ішло 9% мізэрнага мясцовага бюджэту, на сацыяльныя патрэбы — усяго чатыры. Ня дзіва, што больш за 90% насельніцтва былі непісьменнымі, а палі аралі, як у каменным веку, палкай-капалкай.

У 1960 годзе ААН прыняла рэзалюцыю, якая заклікала Партугалію ўлічваць «палітычныя імкненьні» насельніцаў Усходняга Тымору і залічыла

яго да каляніяльных тэрыторыяў, што маюць права на незалежнасьць. Партугальскі дыктатар Салязар адхіліў гэтыя рэкамендацыі, абвясціўшы, што ўладаньні Лісабону зьяўляюцца не калёніямі, а правінцыямі, а іх жыхары складаюць адну нацыю з насельніцтвам мэтраполіі. Прыхільнікам незалежнасьці заставаўся толькі шлях узброенага змаганьня.

У 1971 г. быў утвораны ФРЭТЫЛІН (Рэвалюцыйны фронт за незалежнасьць Усходняга Тымору). Яго заснавальнікам стаў малады пісьменьнік Жозэ Рамуш Орта, сын партугальца і мясцовай жанчыны. Як і ангольскі МПЛА, мазамбікскі ФРЭЛІМО, ФРЭТЫЛІН лічыўся марксісцкім рухам.

У афрыканскіх калёніях Партугаліі левым удалося прыйсці да ўлады і абвясціць «сацыялістычную арыентацыю». На Тыморы падзеі разьвіваліся інакш.

Калі партугальцы пакінулі калёнію ў 1975 годзе, улады суседняй Інданэзіі ўвялі туды войскі, «каб не дапусьціць Кубы ля сваіх берагоў». Новыя ўлады забаранілі партугальскую мову, пачалі засяленьне навастворанай правінцыі яванцамі. Вялікую ролю адыгрываў і рэлігійны фактар.

Інданэзія — самая вялікая мусульманская дзяржава сьвету. Усходні Тымор жа — каталіцкі.

Зноў пачалася партызанская вайна пад кіраўніцтвам ФРЭТЫЛІНу, ААН прыняла рэзалюцыю аб незаконнасьці інданэзійскай акупацыі. Пра гэтыя падзеі пісала «Наша Ніва» ў 1990-я. У абмеркаваньні Тыморскага пытаньня бралі ўдзел прадстаўнікі Беларусі.

Важнай маральнай перамогай усходне-тыморскіх незалежнікаў стала атрыманьне ў 1996 годзе Рамушам Ортам і біскупам найбольшага гораду Дылі Карлушам Белу Нобэлеўскай прэміі міру.

Нарэшце, 20 траўня 2002 году шматпакутная краіна стала Дэмакратычнай Рэспублікай Усходні Тымор. Аднак здабыцьцё незалежнасьці стала для краіны пачаткам ня менш складанага пэрыяду.

На пятую гадавіну самастойнасьці беспрацоўнымі на Ўсходнім Тыморы ўсё яшчэ былі 50 адсоткаў жыхароў. 20 адсоткаў па-ранейшаму знаходзіліся ў лягерах для перамешчаных асобаў і мелі патрэбу ў харчовай дапамозе. Узмацніліся і палітычныя супярэчнасьці.

Каб адмежавацца ад камуністычнага мінулага, першы прэзыдэнт краіны Шанану Гужмаў і ягоны наступнік Рамуш Орта выйшлі з ФРЭТЫЛІНу і заснавалі Нацыянальны канвэнт за адраджэньне Ўсходняга Тымору. Фронт, аднак, ня страціў уплыву і атрымаў значную колькасьць месцаў у тыморскім парлямэнце. Праціўнікі называюць фрэтылінаўцаў «далакопамі ўсходне-тыморскай дэмакратыі».

Праведзеньня фрэтылінаўскім урадам скарачэньні ў войску сталі прычынай новай грамадзянскай вайны ў краіне. Перадача прэзыдэнтам Ортам улады антыфрэтылінаўскай кааліцыі не задаволіла бунтоўных вэтэранаў, якіх узначальваў былы маёр Альфрэда Рэйнада. Менавіта ягоныя людзі і здзяйснялі замах на прэзыдэнта і прэм'ера краіны.

Першай адрагавала Аўстралія, якая адразу павялічыла свой кантынгент на высьпе. Орту скіравалі ў аўстралійскі шпіталь гораду Дарвін. На самім Тыморы абвешчанае надзвычайнае становішча. Рэйнада, паводле апошніх зьвестак, арыштаваны.

Ці прынясе гэта доўгачаканы мір? І ці стане Тымор нарэшце сапраўды незалежнай краінай, а не «дзіцём ААН», як яго цяпер называюць? Гэта здарыцца, калі сувэрэнэтэт удасца падмацаваць эканамічнай базай.

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВИЧ

«Разв'італьны канцэрт» N.R.M. у менскім R-Club'e 12 сакавіка. Сьледам гурт выйраўляецца ў тур па абласных гарадах краіны.

8 Сакавіка — 8 Верасня

Якое супадзенне: у Беларусі мужчыны і жанчыны, інь і янь, маюць сьвяты з адлегласцю акурат 6 месяцаў.

8 Сакавіка выпадае якраз за паўгоду да Дня беларускай вайсковай славы. Я неж раней пра тое ня думала, а сёння прыйшло ў галаву, і я засмяялася. Усміхніцеся і вы. І не адмоўце сабе ў мімозе.

Паўліна Панасюк, Менск

Як паступіць на беларусістыку ў ЭГУ

Вітаю шанюныя спадары! Я вучаць 10 класу ў Віцебску, мяне зацікавіла праграма навучання ў Віленскім універсітэце, звесткі пра якую былі пададзеныя ў вашай газэце ў траўні 2007 г. Як больш падрабязна даведацца аб гэтай праграме?

Павал, tut.by

Наконт праграмы навучання на катэдрах беларусістыкі можна скантактавацца з Аляксандрам Смаленчуком: smalian2001@tut.by, а таксама больш падрабязную інфармацыю пра праграмы Эўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэту і навучаньне ў ім можна паглядзець на сайце: <http://www.ehu.lt>

НБ

Як магло быць...

Беларуская Народная Рэспубліка стала першым дзяржаўным утварэннем беларусаў. Яна паўстала ў выніку амаль стогадовай барацьбы нацыянальна-народнага руху. Дзякуючы БНР міжнародная супольнасць прызнала нашы правы на незалежнасць і самавызначэнне.

Умовы абвешчання БНР, былі складанымі, але давалі шанец. Эўропа ахопленая польміем Першай усясветнай вайны (1914—18). Расейская імперыя ў крызісе: рэвалюцыя, грамадзянскія войны, усталяванне рэжыму большавікоў. Беларусь стала полем сутыкнення між Нямецкай і большавікамі. Нямецкія войскі знішчаюць вёскі, цяжкамі вывозяць маёмасць. Расея не прызнае існавання беларускага народу, нацыянальнай культуры, мовы.

Абвешчэнне БНР зламала пляны большавікоў, якія хацелі далучыць Беларусь да Расіі ў якасці Заходняга краю. Яны пад прымусам гісторыі пайшлі на стварэнне БССР.

У тыя часы, калі кожная краіна свету змагалася за сваю свабоду сілаю зброі, Рада БНР абвясціла незалежнасць Беларусі сілаю слова і адстойвала свае правы згодна з дэмакратычнымі ідэаламі.

Безумоўна, дзеячы Рады БНР на рабілі памылак. Не арганізавалі сваё войска і паліцыю да абвешчання БНР, як астатнія народы. Рада ня мела адзінага лідэра, які б узяў на сябе ўсю адказнасць. Таму ўжо ў 1921 г. Рада БНР стала палітычным цэнтрам нацыянальна-вызваленчага руху Беларусі ў эміграцыі.

А што было б, калі б БНР не спыніла існавання? Відаць, яна разьвівалася б паводле прыкладу Літвы, Латвіі і Эстоніі, якія адсталы незалежнасць. У 1939 г. над БНР павісла б пагроза згубы незалежнасці. У 1939 ці 1940 г. яе б альбо захапіла Нямецчына альбо СССР. І гэта была б зусім іншая гісторыя...

У кожным разе, наша гісторыя паказвае, што мы маем ганаровае права быць у эўрапейскай сям'і.

Зьміцер Кісель, Пінск

Велікоднае

Верш з пошты Рэдакцыі.

Адлятае ноч: дзень на падыходзе.
П'е блакіт нябёс хмельную вясну.
Прачынайся, родны мой народзе,
Беларусь мая, ад цяжкага сну.

Кліча зранку дзень жаваранак звонкі,
Просіць рук цяпля сьпелая ральля.
Да жывых крыніц роднае старонкі
Акрыцьця душой я трымаю шлях.

Дзе бацькоўскі кут — дум маіх
раздольле —

Рынуся на дол, нібы твой ваяр,
Слодчч каб адчуць неўтаймоўнай волі,
Ўздым тваіх грудзей, Беларусь мая.

Каб змагла ў адказ усміхацца мне ты,
За сьвятло бяроз у тваіх гаях
Я сябе аддам усяго дарэшты,
Родная зямля сінявокая.

Зможам мы твае спадзяваньні спраўдзіць,
Не дадзім цябе набрыдзі на злом!
Ёй не задушчыць Кастусёвай праўды,
Ёй не заглушыць роднай мовы звон!

Адлятае ноч: дзень на падыходзе.
Сьніць яшчэ зямля сны мурожныя.
Уставай з кален, родны мой народзе,
Адліваць званы пераможныя!

Георгі Станкевіч, вёска Старыя Ранчыцы, каля Бешанковіч

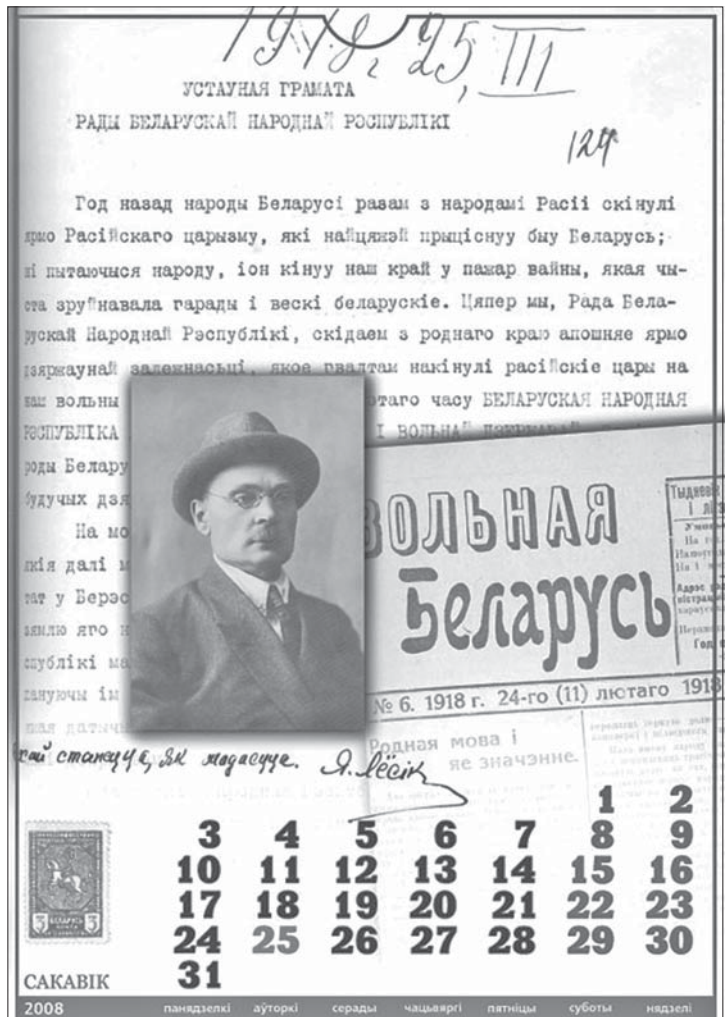
Насьценны календар «БНР: 1918—2008»

Календар зьмяшчае 12 фатаздымкаў: усіх васмі старшынёў Рады БНР (Серады, Лёсіка, Крэчаўскага, Абрамчыка, Сурвіллы ды інш.) і чатырох старшынёў Ураду ў Беларусі: Варонкі, А.Луцкевіча, Скірмунта, Ластоўскага.

Календар выйшаў пры падтрымцы ЗЭС «Бацькаўшчына» і Рады БНР. Прадмову напісалі першы намесьнік старшыні Рады БНР Сяргей Навумчык і гісторык Янка Запруднік. Навуковы кансультант — Анатоль Сідарэвіч. Укладальнікі — Алег і Наталля Гардзіенкі.

Выданьне склалі, фактычна, два асобныя календары: адзін актуальны на 2008 г., другі гістарычны на 1918 г. Апроч партрэтаў дзеячаў, на старонках календара прадстаўлены выявы арыгінальных аўтографу кіраўнікоў БНР і дакумэнты ды выданні зь беларускіх архіваў, бібліятэкаў ды прыватных збораў. Выкарыстаныя на яго старонках і паштовыя маркі БНР 1918—1920 гадоў і паваннага часу з калекцыі Беларускай бібліятэкі й музэю імя Скарыны ў Лёндане.

Шукайце праз knihi.net і ў незалежных распаўсюдніках.

ВІТАЛЬ РЫЖКОЎ

Тры ўзгадкі пра родны горад

І. БЕЛАРУСЬ СЯМІВОКАЯ

колькасьць піва на вечар у гэтым горадзе даўно ня мераюць літрамі
аўтобусы тут бяз шкла каб пасажыры суседніх маглі размаўляць
добра Табе — Ты нарадзіўся пад Сузор'ем Вялікай Літары
кароткачасовы дождж безь перапынку плача як немаўля

хранічнага аптымізму хапае толькі на тое каб напісаць смску
ды трымацца больш-менш вясёлым — хай сабе гэта й вонкава
жыхароў гэтага гораду даўно пужаюць будоўляй АЭСу —
сьмяецца і плача ў сем ручаёў Беларусь сямівокая

тут у горадзе М мне таксама радасна радасна
але лёгка адчуць безь любога сыгналу трывогу
у нас усё добра — мы ў атачэнні патрэбнага радыёсу
у самым смярдзючым цэнтры чагосьці жывога

Віталь Рыжкоў

нарадзіўся ў Магілёве, дзе жыве й працуе. Ляўрэат
конкурсу «Плястылінавы бусел» (2005), фіналіст
конкурсу Беларускага ПЭН-цэнтру да стагодзьдзя
газеты «Наша Ніва» (2006). Вершы друкаваліся ў
часопісах «Малодосць», «Дзеяслоў», «Идиот»
(Віцебск), штотыднёвіках «Наша Ніва», «Новы час»
ды інш.

2. ***

Самае вялікае сэрца ў горадзе
спынілася раптам — вось гора дзе!
Папрыходзілі розныя, заенчылі хорам:
«Ах, гура нам!» Так, гура вам!

Яно ляжала паміж пяціпавярхоўкамі,
паабклеенае абвесткамі, пазастаўленае таксоўкамі,
моладзь па начох тлумачыла сэрцу,
што каханьне перашкаджае сэксу,

жанатая п'яніцы прывыклі да яго шоргату —
«Чого бадзяеся? Дадому йшоў бы ты...» —
яны мачыліся на сыяну мітральнага кляпана
і нешта тлумачылі сэрцу, плакалі.

Сэрца ўлічвала плюсы й мінусы —
а цяпер спынілася; мо — стамілася?
Ці было гэта сэрца shareware? —
бо спынілася, стала шэрае!

Паглядзець сабраліся чэргі доўгія,
як спаўняецца «хуткая кардыялёгія».
У Гарвыканкаме Галоўны вымавіць сіліўся:
«Ну, не паводле пляну ж спынілася...»

Людзі плакалі, церлі скроні,
крыважэрна сьмяяліся ў вочы поўні,
хто хістаўся, хто трымаўся роўна,
хто цягнуў да сэрца свае далоні.

3. ***

Ты зьнітаваны з гэтым месцам больш цяпер,
чым, як здавалася табе, раней, ды херувімы
ўсё апантаней пераконваюць цябе,
што ты нікому тут нічога не павінны.

Тваю руку пацісьне потная рука,
халодная, вялікая, кашчавая — па гэтым
ты зразумееш, што ідзеш да цягніка,
ты пакідаеш межы гэта.

Дастанеш кнігу, сядзеш ля вакна,
чытаць ня здолееш — адно глядзець, як
адольвае адлегласці труна,
ды радасьць сорамна паказваць пры суседзях.

ШАХ З ВарагАў у Грэкі

У старажытныя часы нашыя продкі шмат гандлявалі.

Футра

Бурштын

БАЛТЫЙСКАЕ МОРА

Тавар перавозілі па рэках праз усю Беларусь ад мора да мора

Часам даводзілася цягнуць

караблі па зямлі.

ЭНЦЫКЛЯПЭДЫЯ КАПІТАНА ТАНАКІ

Капітан Танака

ЧОРНАЕ МОРА

Спэцыі

Дываны

Ключы ад душ чалавечых

Усемагутны Бог даў Баху ключы ад душ чалавечых. Ён меў крылы ўзносціца думкамі ў райскія нябёсы, якія напоўненыя этэрам гармоніі боскіх гукаў, і прыносіць іх на зямлю, да чалавека, змучанага цяжарамі грэху і спакусаў, сумневаў і пакут. Ён лекаваў і лякуе чалавечыя душы гэтымі боскімі гукімі, і ніхто ня можа зразумець, як гэта ўдаецца — бо гэта ж Божы цуд! Адкрыццём людзям сваёй Боганатхнёнай творчасці ў музыцы Бах упадобніўся эвангелісту Яну Багаслову, якому Бог раскрыў для нас таямніцы будучыні і вечнасці.

Набліжаецца найвялікшае хрысціянскае свята — Уваскрасенне Хрыстова. У гэты перыяд літургічнага году ў цэрквах гучыць адпаведная музыка, якая дапамагае глыбока перажываць эвангельскія падзеі. Адным з найбольшых сусветных музычных шэдэўраў, якія апавядаюць пра пакуты і сьмерць Хрыста зьяўляецца манумэнтальны твор вялікага Ёгана Сабастыяна Баха «Пасіёны паводле Мацьвеева». Музыка належыць эвангелічнай традыцыі хрысціянства, але яе маштабнасць і магутнасць, духоўная і мастацкая каштоўнасць далёка пераўзышлі межы канфэсійнасці. Таму ня толькі ў многіх Эвангелічна-лютэранскіх і Эвангелічна-рэформіраваных цэрквах на Захадзе, а таксама і ў Каталіцкім касцёле і на найбуйнейшых філярманічных сценах усяго сьвету выкананьне «Пасіёнаў», г. зн. «Пакутаў», у пасхальны перыяд стала рэгулярным.

Як глыбока Бах працаваў зь біблейным і музычным тэкстам і колькі зашыфраваў у сваёй музыцы, наколькі яна сымбалічная — можна зразумець супастаўляючы яе з адпаведнымі тэкстамі Святога Пісьма. У сваю чаргу, кампазытар гукавымі фарбамі «перакладае» яго на эмацыянальную мову музыкі, музычных афэктаў, становіцца сапраўдным прапаведнікам праз музыку. Як пісаў знакаміты дасьледчык Нікаляўс Арнанкур, «кожная асобная частка, разам з адкрытым тлумачэньнем тэксту, зьявілася ў сабе таксама глыбінную «гукавую пропаведзь». І хоць для большасьці сучасных слухачоў барочная «гукавая мова» і амаль кожны яе музычны сказ патрабуе тлумачэньняў, бахаўскі шэдэўр узьдзеінічае і на ірацыянальным узроўні, амаль мэтафізычна, містычна. І сапраўды, адчуваецца, што гэтая магутная музыка створана пад кіраўніцтвам Духа Святога.

Усё гэта змогуць пачуць, адчуць, перажыць на Вялікую Пятніцу перад Пасхай і беларусы. Гістарычнае выкананьне «Пасіёнаў паводле Мацьвеева» Ё.С.Баха рыхтуецца ў Менску пад кіраўніцтвам знаўцы барочнай музыкі дырыжора Дзьмітрыя Зубава. Найбольш аўтарытэтыны сёньня ў галіне старадаўняй музыкі ансамбль «Камэрныя салісты Менску» разам зь Дзяржаўным камэрным хорам Беларусі і шэрагам салістаў з-за мяжы

АНДРЭЙ ЛЯНКЕВІЧ

ўдзельнічаюць у гэтым гістарычным міжнародным праекце. Гістарычным яшчэ і таму, што музыкі будуць іграць на старадаўніх інструмэнтах (копіях) у аўтэнтчнай манеры выканальніцтва, што максымальна наблізіць нас да гучаньня менавіта бахаўскай пары. На Захадзе такія інтэрпрэтацыі ўжо ня рэдкасьць. Для

Беларусі гэта будзе ўпершыню.

Гэты міжнародны праект ажыццяўляецца пры дабраславеньні Эвангелічнай Рэфармацкай царквы і Хрысціянскай царквы «Слова веры». **Канцэрт адбудзецца 21 сакавіка а 19.00 у Вялікай Канцэртнай залі Бедзьяржфіяромніі.**
Аляксей Фралоў

КАНЦЭРТЫ

N.R.M.: афіцыйна

21 сакавіка ў адной з самых вялікіх залаў Берасця — **Палацы культуры прафзаюзаў** — N.R.M. адыграе свой разьвітальны канцэрт зь змогаю (канцэрт афіцыйна арганізаваны пры спрыянні Берасьцейскай абласной філармоніі). Апошні раз у Берасці гурт выступаў чатыры гады таму, яшчэ адзін канцэрт у клубе «Матрыца» мусіў адбыцца два гады таму, але ў апошні момант быў забаронены. Таму бліжэйшы канцэрт N.R.M. для прыхільнікаў гурту стаў прыемнай нечаканасцю.

Абвесткі можна прачытаць нават у дзяржаўных газэтах Берасця, а квіткі прадаюцца ў канцэртных касах гораду. Нягледзячы на тое, што да канцэрту яшчэ два тыдні і квіткі каштуюць 17—20 тысяч, попыт на іх павышаны. Арганізатары ўпэўненыя — святла му-

зыка адбудзецца, і спадзяюцца, што зала Палацы культуры на 650 месцаў будзе запоўненая цалкам.

Павал Белавус

Акулін і Камоцкі засьпяваюць разам

16 сакавіка а 18.00 у малой залі к/з «Менск» адбудзецца супольны канцэрт пэтытаў-бардаў Эдуарда Акуліна і Алеся Камоцкага. Вечарына мае стаць падвойнай прэзэнтацыяй: альбому Эдуарда Акуліна «Песьні залатой Крывіі» і заплянаванага да выхаду ў хуткім часе дыска Алеся Камоцкага. «Песьні залатой Крывіі» Эдуарда Акуліна аб'ядналі ў сабе два папярэднія магніта-альбомы — «Мая Крывія» і «Як яна і я». Імпрэза, якая адбудзецца 16 сакавіка, — гэта адна з шэрагу прэзэнтацый «Песень залатой Крывіі» заплянаваных у гэтым годзе, і,

дарэчы, ня толькі ў Менску, — кажа бард. — Зьбіраюся таксама запісаць новы кампакт-дыск яшчэ да канца гэтага году, урэшце па-радаваць прыхільнікаў маёй пэзіі выхадам новага зборніка вершаў. Да таго ж, мару вы-даць сёлета аўтарскую Анталёгію перакладаў сучаснай украінскай пэзіі — «Украінскі майдан», працы над якой былі аддадзеныя апошнія два гады жыцця.

Алеся Камоцкі ў гэтым месяцы плянуе вы-даць альбом «З бацькоўскай кружэлкі». На плытцы будуць савецкія хіты другой паловы XX ст., перакладзеныя на беларускую мову.

Пачатак канцэрту а 19.00. Квітка ад 10 000 да 18 000. Інфармацыя праз тэл.: (029) 766-24-25, 649-08-88, (017) 328-66-38 (каса к/з «Менск»).

Дар'я Гарошка

ВЫСТАВЫ

Рыгор Сітніца

У Нацыянальным мастацкім музэі да 10 красавіка працуе выстава беларускага мастака-графіка Рыгора Сітніцы, на якой дэманструюцца творы мастака, выкананыя ў 1980—2000-х гадах. Сярод іх такія вядомыя сэр'і, як «Нясвіж», «Формула мінулага», «Менск. Верхні горад» і іншыя.

Партрэт у жывалісе, графіцы і скульптуры

Да 16 сакавіка ў Палацы

мастацтваў працуе мастацкая выстава «Партрэт у жывалісе, графіцы і скульптуры», на якой можна будзе ўбачыць працы і знакамітых майстроў беларускага жывалісу і творы зусім маладых людзей са сваім непаўторным поглядам на жыццё.

Аб'ектыўная Літва

Да 16 сакавіка ў галерэі Nova (В.Жаружай, 16) працуе фотавыстава твораў маладых беларускіх і літоўскіх фатограф-аў.

ШАХМАТЫ

Турнір для пісьменьнікаў

23 сакавіка ў Менску адбудзецца Другі ўсебеларускі шахматны турнір сярод пісьменьнікаў. **Пачатак аб 11-й.** Даведкі праз т.: (017) 261-22-65 (Васіль).

КІНО НА ВЫХОДНЫЯ

«Ірына Палм зробіць гэта найлепей»

Ірына Палм зробіць гэта найлепей (Irina Palm)

Бельгія — Люксембург — Вялікабрытанія — Нямеччына — Францыя, 2007, каларовы, 103 хв.

Рэжысэр: Сэм Гарбарскі

Жанр: Драма

Прызы, фэсты: Намінацыя на «Залатога мядзведзя» Бэрлінскага кінафэсту, намінацыя на Эўрапейскі прыз за найлепшыя акторскія ролі (Марыян Фэйтфул і Мікі Манойлавіч)

Адзнака: 7,5 (з 10)

Сьціплая хатняя гаспадыня-ўдава Мэгі, каб выратаваць хворага унука, наймаецца працаваць у начны клуб. Там яна задавальняе мужчынаў найпрасцейшым мэтадам. Але ні сям'я, ні сяброўкі не здагадваюцца, што

пяцідзесяцігадовая жанчына — знакамітая Ірына Палм...

Мастацтва — заўжды правакацыя, яно даходзіць да межаў, углядаецца ў сьмерць, скандал, забароненае. Мэта — раскрыць чалавека й ягоную душу, паднесці люстэрка да твару кожнага. Мы ніколі ня трапім у сытуацыю «Гамлета», ня будзем штурмаваць млыны зь дзідаю («Дон Кіхот») і ўпотаікі ня пойдзем у Мардор, каб зьнішчыць крыніцу зла. Але мы пазнаем у героях сябе — і нашыя жыццёвыя сытуацыі.

Карціна Сэма Гарбарскага, хаця й гучыць у перакладзе скандальна, надзвычай далікатная й тактоўная. Яна зробленая на намёках, адценьнях эмоцый і бліскачай акторскай гульні пад трапна-мэдэйтатывую музыку Ghinzu. Для стваральнікаў стужкі істотныя не клубнічна-побытавыя падрабязнасці сэкс-інду-

стрыі, а твары, позіркы, любоў, нянавісьць, пагарда, здольнасць дараваць.

Бабуля любіць унука, нявестка ненавідзіць яе, сын-рохля апусьціў рукі й азлобіўся, ганарлівы ўладар начнога клубу хавае самоту пад маскай цыннізму. А гераіня ў веку знаходзіць сілы, каб зноў раскрыць сваё сэрца.

Марыян Фэйтфул (Мэгі — Ірына Палм) і Мікі Манойлавіч (пастаянны актор Кустурыцы, у фільме — гаспадар клубу) — краўдальна-наіўныя, як падлеткі, якія ня ведаюць, як прызнацца ў першым каханні. Але, калі падлеткам замінаў брак досведу, то старым героям замінаюць звычкі, праца і век.

Іранічна-дасьціпныя маскі сябравак-кумушак, безграшоўе і плёткі ў краме; распачная гістэрыка сына, які даведаўся, чым займаецца ягоная маці...

Глядзіце. Гэта сапраўднае кіно пра жыццё.

Андрэй
Расінскі

ОПЭРА

Ірына Гардзей

21 сакавіка ў спэктаклі Беларускай опэры «Баль-маскарад» галоўную партыю засьпявае салістка Санкт-пецярбургскага Марыінскага тэатру беларуска Ірына Гардзей. З творчасцю ляўрэаткі Міжнароднага конкурсу ім. Ф.Віньяса Ірыны Гардзей знаёмая публіка ўсіх без выключэння эўрапейскіх краін, Японіі, Ізраілю, ЗША, Кітаю. У яе рэпэртуары — шматлікія опэрныя партыі для драмсапра-на, у тым ліку Лэдзі Макбет і Аїда ў опэрах Дж.Вэрдзі, Тоска, Мадам Батэрфляй, Турандот у опэрах Дж.Пучыні. Сьпявачка з поспехам выступала на сцэне Венскай Staatsoper, нью-ёрскай Metropolitan-opera і многіх іншых славытых сцэнах.

ТЭАТРЫ

Купалаўскі тэатар

15 (сб), 16 (ндз) — «Дзеці Ванюшына»

17 (пн) — «Маэстра»

18 (аўт) — «Больш чым дождж»

19 (ср), 20 (чц) — «Чорная панна Нясвіжу»

21 (пт) — «Вольга»

22 (сб) — «Вечар»

малая сцэна

19 (ср) — «Беларусь у фантастычных апавяданнях»

20 (чц) — «Востраў Сахалін»

22 (сб) — «Дзікае паляваньне караля Стаха»

Тэатар беларускай драматургіі

18 (аўт) — «Валянціна»

21 (пт) — «Адвечная песня»

22 (сб) — «Казачкі з кувэрэчку»

пра-бел / пра-сьвет

Эсэістыка • Крытыка • Рэфлексіі

Час глухіх

«Пацёмкінская, Бубноўская, Фасадная, Эскаватарная рэстаўрацыя» — якія толькі паняткі ні прыдумвалі неаб'яжывыя спецыялісты, каб назваць гэтую праблему. Піша Аляксей Фралоў. 18

Жанчына-легенда

Уладзімер Някляеў — пра Ірыну Казуліну (Сабалеўскую) 19

Незалежнасьць — не пікнік у Курапатах

Косава вачыма беларуса. Піша Сяргей Некасыцян ... 20

Каталіцтва, чыстыя вуліцы і ўсе гавораць па-беларуску

Нашая краіна ў лютэарку расейскіх стэрэатыпаў. Піша Аляксей Чайчыц 21

Зянон

Фотаздымкі Юліі Дарашкевіч 23

Падзеі на Тыморы

Піша Вацлаў Шаблінскі 25

Разьвітальны канцэрт N.R.M. 26

КАЛІ Б...

...у кансультацыях, па якія прыехаў у Менск Міхаіл Хвастоў, удзельнічалі хірургі.

— У такім выглядзе, Хвастоў, паедзеце ў Белы дом. Назавецца Івонкай Сурвіллай і скажаце, што, калі ня здымуць санкцыі, беларуская дыяспара будзе галасавать за дэмакратыю.

МАЛЮНАК І ТЭКСТ ЛЕПІКА УШКІНА

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

Наталля Т. з mail.ru. Бясконцыя трэніроўкі і пакавы спэцназу — гэта частка сьняняншій рэчаіснасьці. Гэта тое, што адрозьнівае Беларусь-2008 ад Беларусі-1993 або Беларусі-1980, напрыклад. Таму і ставім такія фотарэпартажы.

Ігару М. зь Менску. У матэрыяле пра Доўбар-Мусыніцкага Беларусь прысутнічае толькі як тэрыторыя, гэтар ваенных дзеяньняў. Для гістарычнага матэрыялу ў «НН» гэтага недастаткова. Няма асэнсаваньня фактаў з гледзішча жыхароў гэтае тэрыторыі.

А ты падпішыся!

Каб рэгулярна атрымліваць «Нашу Ніву», проста паведаміце ў Рэдакцыю свой адрас. Адначасова Рэдакцыя зьвяртаецца з просьбай ахвяраваць на выданьне. Дэталі — старонка 17.

ЛІЧЫЛЬНІКІ ДЫЗЭЛЬНАГА ПАЛІВА

для імпартнай і айчынай тэхнікі

Эканомія — больш за 15%

Тэл./факс: 375 17 262-57-54, 262-25-29
GSM: 375 29 776-86-25, 694-91-26

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ПРАЦА

Якасна выканаю пісьмовыя працы па беларускай гісторыі, літаратуры, мове. Зьвяртацца загадзя. Т.: (029) 101-03-24. Юрась

ЖЫТЛО

Прадам за 43 тыс. лецішча (драўляны дом, абкладзены цэглай (недабуд на 35%), з надзелам 7 сотак (2,5 км. ад МКАД)). Ёсьць электрычнасьць, вада (сэзонная), перспэктыва газу, крама, ходзяць менскія аўтобусы ды маршруткаі. Т.: (029) 576-74-29

Маладая беларускамоўная сям'я зь дзіцем 6 гадоў здыме адносна таннае прыстойнае жытло ў Менску альбо пад Менскам (каб часта хадзілі электрацыя ці аўтобус). Разглядаюцца ўсе варыянты. Т.: (029) 198-32-51

Маладая беларуская сям'я здыме кватэру ў Менску. Т.: (029) 664-66-27 (Алена), (029) 671-07-15 (Андрэй)

ВАШ РОД

Дапаможам праверыць шляхетнасьць вашага роду. Реканструкцыя фамільнага герба.

Т.: (029) 753-91-96, для лістоў: a/c195, 220030 Менск. alesknigi@mail.ru

«НН» СТО ГАДОЎ З ВАМІ

30 апрэля а 5 гадзіне раніцы на Ігуменскім тракце пад Менскам (каля архірэйскай дачы) на балагульшчыкаў напалі разбойнікі і пачалі страліць у іх. Паранілі дзьве кабеты і аднаго зьмочыка. Тады сталі грабіць дабро і забіраць ад пасажыраў грошы. Але ж у тым часе пад'ехаў другі асоб балагульшчыкаў, у каторых былі рэвальвэры ды яшчэ якое аружжа. Убачыўшы гэта, разбойнікі пакінулі ўсё і ўцяклі.

«Наша Ніва». №10. 1908

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»:

З.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914), Янка Купала (1914—1915), А.Луцкевіч, У.Знамяроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі
шэф-рэдактар
галоўны рэдактар
мастацкі рэдактар
заснавальнік

Наста Бахшанская
Андрэй Дынько
Андрэй Скурко
Сяргей Харэўскі
Мясцовы фонд выданьня газэты «Наша Ніва»
Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы»
выдавец

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЎ:

220050, Менск, а/с 537

Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,

8-029-707-73-29.

E-mail: nn@nn.by

On-line: www.nn.by

© НАША НИВА. Сьпасылка на «Нашу Ніву» абавязковая. 12 палос фарматам А2, 6 друк. арк. Друкарня РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». Менск, пр. Ф.Скарыны, 79. Рэдакцыя не нясе адказнасьці за зьмест рэкламных абвестак. Кошт свабодны. Пасьведчаньне аб рэгістрацыі пэрыядычнага выданьня №581 ад 4 ліпеня 2002 г., выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Юрыдычны адрас: 220101, г. Менск, пр. Ракасоўскага, 102-71. Р/р 3012206280014 у МГД ААТ «Белінвестбанк», Менск, код 764.

Наклад 2239. Газэта выдаецца 48 разоў на год.

Нумар падпісаны ў друку 23.00 12.03.2008.

Замова № 1360.

Рэдакцыйны адрас: Ракасоўскага, 102-71.